

MAGYAR MŰNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1942 JANUÁR 1-TŐL:

EGY ÉVRE 20.— P. FÉLÉVRE 10.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P.

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szöveges közlés 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szög) egy pengő. **A hirdetési díjak előre fizetendők.**

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH VATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.
TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekkzámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtti 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintendő, mint az előző megrendelése szolgált.

Nagyhirdetések ára: egy hatodszázados (35 mm széles) milliméteres egyszerű beiktatású 20 fillér. Szövegdoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. **A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.**

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Főmolnárt keresünk azonnali belépésre 9-járátú gazdasági vámmalmunkba. Csak elsőrendű, könyvelésben jártas, józan szakemberek pályázatát kérjük. Gróf Teleki Józsefné gazdasága, Bácsalmás. 7578

Azonnalra keresek más molnárt, aki visszajáró üzemeltetésben jártas, havi 80 P, 50 kg liszt, 50 kg takarmány, lakás, fűtés, villany. Hajdú, Kisasszony, u. p. Magyarmező. 9605

Keresek kiscsaládú, szerény igényű gépszt állandó munkára 60 HP Hőcker gőzgéphez, aki fűtést is vállalja és aki illyen gépet hosszabb ideig dolgozott. Fizetés megegyezés szerint. Személyesen jelentkezni kell. Utiköltés felfogadott. Boros Gőzmalom, Regöly. 9704

Molnárségédet keresek azonnali belépésre. Döhler Vilmos, Póráz. 7555

Fűtőt keresek 120 HP-s stabil gépművelő, szorgalmas, komoly ember pályázatomot kérem. Gallovich Gőzmalom, Olaszliszka. 7566

Gépszt keresek 45 HP-s fűtőüzemi szivattyúmotorhoz azonnali belépésre. Szerelésben jártas egyenlőre kérem. Fizetés 180 pengő, lakás és járandóság. Gallovich Hengermalom, Kézdivásárhely. 7565

Mázsálót keresek, aki a Hombár könyvelésben jártas, Gallovich Gőzmalom, Olaszliszka. 7564

Megbízható mázsálásban jártas, lelelkelt bányász, szakképzet molnárt keresünk. Írásbeli ajánlatokat Horváth János malom és olajgyár, Szatmárnémeti címre kérünk. 9719

Szorgalmas molnárségédet keresünk, azonnali belépésre. Tiszvári Gőzmalom, Tiszvári. 9714

8-rendszerű vámmalmomhoz felelős üzemeltető kezelőmolnárt komoly bizottsággal keresek. Ajánlat: Szakember 2588" jellegű. 2588

Azonnali belépésre keresek 1-járátú, visszajáró, vízimalomba nőlen vagy egyedülálló, önállóan dolgozni tudó molnárségédet. Berthold, Hajmáskér. 9715

Részesmolnárt felvennék azonnali belépésre. Szabó József Hengermalom, Gyula. 9717

Kis vizimalomba gyermektelek, felelősre keresek, azonnali belépésre kerestük. Huszár Miklós, Vértesszőlős, u. p. Alsóút. 7589

Klimax fűtőüzemi szivattyúmotorhoz nagy gyakorlatú, rendelkezésképes gépszt fizetéssel állandó munkára felvesszük. A postai Hengermalom. 9712

Keresek molnártanócot, első évtől havi 25 pengő, a többi években 35 pengő, lakás és élelmezés, valamint felvesszük molnárségédet 100 pengő havi fizetéssel, lakás és koszt. Szili-malom, Nagybagajom, Somogy megye. 9732

Megbízható nőlen molnárségédet, aki megismerés-könyvelésben is jártas, fűtővezető azonnalra. László István főmolnárt, Orosháza. 7593

ÁLLÁST KERESŐK

Kezelői mázsálói, jobb sebédi állást keresek bármikorra kiscsaládú molnárt, elhanyagolt malmokat kijavítani, szükség esetén bizottságot is adhatok. Kóka István, Mezősas, Arany János-utca 19. 7587

Főmolnárt állást keres 48 éves, elsőrendű szakember azonnali vagy bármikor belépésre. Malmot garanciával elszámolásra átveszem. Szives meghívást kér. Vincze Géza főmolnárt, Balmaztújváros, Felsőszilasi malmalom. 9705

Főmolnárt állást keres elsőrangú, elismert szakember, közép- és nagy-malmi gyakorlatú. Kiöltés, minőségét garantál. — Szives meghívást kér üzem- és fizetési megbeszéléssel. Sebess Gyula főmolnárt, Gyöngyös, Pestiu. 53. 9526

35 éves nős, egy családu molnárségéd állást keres állandó alkalmazásra. Szives meghívást üzem- és fizetési megbeszéléssel kér. Nemeth Imre, Zalaapáti. 7575

Főmolnárt állást keres 47 éves szakember, mielőbbi belépésre. Magyar Vilmos, Tát, Esztergom megye. 7581

Megbízható dolgozni akaró molnármester ipari gépművelő, a mai malmi könyvelésben tökéletesen jártas, nős, szerény igényű, szaktanfolyamot végzett, szerelésben jártas molnármester állást keres azonnalra vagy bármikorra. Karczag Lajos molnármester, Győrzámoly. 9679

Tanfolyamot végzett, nőlen, fiatal molnárt jó bizonyítvánnyal kezelő, aki vagy jobb segédi állást keres bármely rendszerű malomba, mázsáláshoz, könyveléshez értek. Visszaontes malmok meghívást is elfogadom. Szives meghívást kérek fizetési megbeszéléssel. „Állandó 7572” jellegű a kiadói hivatalba. 7572

Azonnali belépésre állást keres kiscsaládú főmolnárt, kisebb malomba kezelő állást is. Kisebbségű munkát és csövesüzem elvégzését. Legutóbbi helyén tíz évig volt alkalmazásban. Szives meghívást kér Antal Sándor főmolnárt, Karczag, Csokonai-út 8. 9708

Molnárségéd állást keres mielőbbi belépésre. Hurok János, Inke, Somogy megye. 7568

Állást keres egy 28 éves, nős ember, nem molnárt, de könyvelést és vámszerkesztést, valamint raktárkezelést is szeretnék. Meghívást bármelyik leutazom vidékre is. Fizetési feltételeket és meghívást levélben kérem. Ferenczi János, Budapest, XIII. Levente-u. 8. III. em. 56. 7591

Főmolnárt és malomszerelőt, (több nyelven beszélő, állást keres bármely malomban. Távolsgat nem tartoz. Szives meghívást kér. Abraham János, Kőszeg, Veidli Ferenc-malom. 7583

40 éves megbízható molnárt állást keres azonnalra. Dobó Béla, Nagykálló. 7592

Főmolnárt vezetőmolnárt állást keres 31 éves, mestertanuló, nagy gyakorlatú, rendelkezésképes főmolnárt. Felelőséggel vállalja vám és kereskedelmi bármilyen malom önálló vezetését. A malomipar minden ágazatában, szerelésben, könyvelésben is teljesen jártas, sokoldalú, önálló szakember. Olyan komoly üzemet szives meghívást kéri, ahol egy lelkiismeretes, munkaképes szakembert értékelni és megismerés-könyvelésben is járni tudna. Várhegyi főmolnárt, Kisúnyom, Vas megye. 9716

Elsőrangú önálló főmolnárt, magasabb képzettségű, közép- és nagy-malmi 25 éves főmolnárt munkadéssal, nagyobb malom azonnali meghívást kéri. „Magas hozam 7521” jellegű a kiadói hivatalba. 7521

Középkorú nős molnárt állandó munkát keres bármikorra. Meghívást „Középkorú 9688” jellegű kéri a kiadói hivatalba. 9688

LEVELEZÉS

Köszönet a pályázó uraknak, a bérlet átadása tárgyában. Bíró Zsigmond, Monostor. 7574

45 éves saját hibáján kívül elvált, mesterlevellel rendelkező, intelligens férfi keres házasság céljából olyan nőt, aki saját üzemmél vagy jobb kizárólag rendelkezik. Készpénz és ingatlanban százezer pengőnél felül vagyonnal rendelkezik. Leveletet „Komoly szándék 7579” jellegű a kiadói hivatalba kérék. 7579

Már sok szerencsés és boldog házasságot hozott létre diszkréciójával. Mészáros Asszony, Budapest, Főpostafők 304. Válaszboríték. Csak címre válaszol. 7516

Férjhezmenet 24 éves r. k., gazdálkodóhoz érte árva molnárlány. „Házias 7577” jellegű. 7577

Fiatal malombérlő megismerkedne komoly, intelligens úrral. Cím a kiadói hivatalban. 9735

Malomtulajdonos csinos, fiatal özvegye ezúton keresi hozzáillő, szintén a szakmából 32-40 év közötti korrek férfi ismeretségi, házasság céljából. „Gyermekszerep 7594” jellegű a kiadói hivatalba. 7594

VEGYESEK

“Zéno!” szíjkenőcsöt vegyen! Régi jó minőségben szállítjuk: Bachrach Testvérek mérnökök, Budapest, VII., Szérvésgy. utca 36/b. 2862

Főmolnárokat malomkezelőket minden rendszerű malomba, felelőség mellett ajánl: Molnárok Szövetsége, Budapest, Magdolna-utca 5. 7562

Chronos 10 kg-os automatikus mérleg kapható. Rácz Ármán és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2853/1

Malmot bérbevennék 5-től 11-járátú. Leírás kér. Földy Ferenc darálómalom, Pétervárszék, Heves megye. 7569

Tiszaszőlősi malom rendezése eladó. Kaphatók: 29/60, 21-es Ganz hengerek, szabadonlengő, 2-3-részes sziksziták, exhaustor, felbontók, transzmissziók és szíjtárcsák. Eladási megbízott: RÁCS ÁRMÁN ÉS TÁRSA, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2830

Mosógép, Emag 2. sz., első adó. Csiba-malom, Hajdunánás. 9721

Egy használt 20 HP Benz Gázmotorfabrik Mannheim-gyártmányú eredeti szivattyúmotor eredeti faszénerrel, fekvő motor, egy lendkerék 3 csapágys viztartállyal, vízszivattyúval komplett. Azonnal szállítható. Berger József, Győr, Szent István-út 33. 9685

Ganz 30/60 és 30/80-as kettes és vasszerkevényes hengerek azonnal szállítható. — Jahn József malomrendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6-8. 2728

Eladó Transzmissziótengely 40-90 mm-ig, szíjtárcsa minden méretben, Hofherr-Universäl Selektor gabonára és magtisztító gépre kocsira szerelve. Egy használt Imperiál magtisztító Schulle Hamburgi gyártmány, Kőjártat 36-42 collos komplett, új köves daráló golyóscsapággal 190 mm kövekkel, hengerek Ganz 11-es, 21-es szimpla és 21-es dupla, gyárilag osztott 9/14-es új lisztkeverőgép, sziksziták, Pohl Reform szimpla, Hofherr golyós dupla darágépek, Pohl 3. számú gabonahagyó renaabillás schimrgel köpennyel, 6 drb szimpla felvono, 10 méteres komplett, 2 drb dupla felvono 10 méteres. Malmok szakember felszerelését vállalom. Berger József malomépítő, Győr, Szent István-út 33. 9684

Vetőmagtisztítógép

Márag-gyártmányú, nagy teljesítményű triórel eladó. Jahn József malomrendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6-8. 2728/2

Reform darutisztítógépek minden méretben eladók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/2

Nagyteljesítményű triór K. L. 2., teljesen új, raktárról kapható. Rácz Ármán és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2520/b

Motorokat csutka, barnaszénüzemre 10-150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári fűváltásokat, hengerfűrészeket, dugattyúkat, gyűrűket, hengervejeleket, főtengelyeket, elvívós árban készitünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereszételeket köntük: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6. szám) 2038

Hengerek fogaskerekek, tartálékhangerek, kővasrészek, közlőmű alkatrészek és az összes malomrendezési cikkek jutányos árban beszerezhetőek: Geiger Janka, Budapest, XIII., Gömb-utca 36. Telefon: 291-438. 2037

Retróli szabadalmazott olajregenerátor üzem próbára is szállít Rácz Ármán és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/3

Eladó malom betegség miatt búzatermő Tiszavideken, 9-rendszerű, kítőnó menetű, évi 20 vagóny vámkereettel, villanymeghajtással. Csak személyesen tárgyalok. Margit-malom, Cibakháza. 9661

Wörner Reform kettes darutisztítógépek, Radikál gabonahámogatók, kefélgépek raktárról szállíthatók. Jahn József malomrendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6-8. 2728/1

Varrósíj helyett használjon „Polip” szíjragasztót, hidegen alkalmazható. Kapható: Rácz Ármán és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/2

Malomszerelést beírlelt, diagramm-készítést önállóan vállalok. Műhelyemben átalakítok, készítek és eladok szikszitákat, darágépeket, felvonokat, darálóköveket igen kedvező árban, újban is. Szabó Imre sziksziták főmolnárt, Budapest, V., Vilmos-császár-út 76. III. emelet 5. 2330

Barnaszénerátorokat készítek, telepeken üzemben megtekinthetők. Kátránykiválókat, generátorokhoz mindennemű öntvényeket külön is adok. Továbbá hengerfűrészeket, dugattyúkat, hengervejeleket, könyök-tengelyeket, vasból széná-, szalmasajtókat, betonkeverőket, általános fűváltásokat. Bartók György, Budapest, XIII., Szegedi-út 48. Telefon: 498-374. 2456

3/8 2/7, 22/65, 25/60, 25/80, 29/60, 29/80, 29/100, 21/a, 22 faszénervényes, kettes hengerek használt állapotban eladók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/1

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek lepre-matériál készlettel modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapcszelepek, szelepek stb. legolcsóbban, gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Vulkán Malmalomköztem. Ajka, szállít nagy-szállárdságú, önélekedő, darálóköveket, fűgőkőves darálókat minden nagyságban. Telefon 39. 9668

30/60 30/80, 30/100, 22/125, 25/80 kettes, Ganz-gyártmányú hengerek jó állapotban azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836

Koptatók, Graepel 3. sz. tiszta vas, 2. sz. Euréka eladók. Csiba-malom, Hajdunánás. 9722

Ganz tartálékhangerek minden méretben kaphatók. Rácz Ármán és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2520/c

Sárospataki malomköveket olesón szállít: Kardos Dániel malomófaragómester, Sárospatak, Kövi Sándor-utca 2. 9332

Malomszerelők Budapesti Malomfelszerelési Vállalata Vállalja malomok felszerelését, átalakítását, készíti szikszitákat, darágépeket, koptatóberendezéseket, porszivókat, felvonokat stb. Elad új és használt malomgépeket elvívós árban. — Egyes gépek raktáron. Budapest, Vilmos császár-út 76. III. emelet 5. 2330/3

Eladó 21-es használt, faszénervényes Ganz hengerek, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. 8719

Malombérlő keresek 10-járátig, multévi vámkereket és pontos mészaki leírás kérék. Wolner főmolnárt, Kál. 7580

100 HP Láng stabil gőzgép, alacsony- és magasnyomású, 12 atmoszférás fűkózzal, azonnali szállításra kapható. Erdekölődni lehet: Rácz Ármán és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Varrósíj olesóbb és jobb a NOVOFIX használatra kész szíjragasztó. Eredeti békemínőség és legolcsóbb ár. 1 kg 10.— P. 1/2 kg 5.50 P + 15% felár. Tolnai Béla és Társa műszaki cikkek raktára, Budapest, VI., Horn Ede-utca 20. 8484/1

Dynamó, AEG 14 KW, 110 V, egyenáramú, eladó. Csiba-malom, Hajdunánás. 9729

Eladó 130 HP kéthengeres Grázi Dieselmotor és 140 HP négyhengeres MWM-gyártmányú Dieselmotor, mindkettő kifogástalan, üzembékes állapotban. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-u. 17. 9333

Igen tisztelt malomtulajdonos, főmolnárt ur! Hengereit precízén mart acél fogaskerekekkel, alig drágábbak a stílyú öntött kerékekkel, de az élettartamuk aránytalanul nagyobb. Bory István, Székesfehérvár, Buday-út 38. 9693

Legolcsóbb a motorüzem. darálóköveket igen kedvező áron, újban is. Szabó Imre sziksziták főmolnárt, Budapest, V., Vilmos-császár-út 76. III. emelet 5. 2330

Varrósíj helyett használjon „Polip” szíjragasztót, hidegen alkalmazható. Kapható: Rácz Ármán és Társánál, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/2

Traktor- autó, motorhengerek, sziszalások, főtengelysziszalások. Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengervejelek, hengervejelek, az összes használati traktormarkákhoz. Gőzgépek, hengerek fűrésze. Csepelgépkehez szalma- és törekrázótengelyek. Motorfőtengelyek. — Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.) 2034

Mérlegek mázsák, újak és használtak eladása, vétele, cserélése, Kollár, Budapest, Péterffy Sándor-utca 32. 9601

Szabadonlengő sziksziták, egy és két-szelekesek 2-7 réting azonnali szállíthatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/2

Malomszereléseket rosszul működő malmok rendezését, őrleési diagrammok készítését, felelőséggel mellett vállalom. Fáber malomfelszerelési vállalkozó, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23 földszint 20. 2880/2

Malombérlő keresek mielőbbi átvételre, napi 20 mázsa teljesítményű, 150 mázsa teljesítményű. Bármiféle meghajtással. Schuck Antal molnármester, Sárközujlak, Szatmár megye. 7571

Elektromotorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereszételek. Rymor, Budapest (Váci-út 50.) 2685

Eredeti Miág gyártmányú, nagyteljesítményű, két darab triór, aránkénti teljesítmény egyenként kb. 20 mázsa, 1 darab Rapid 3. számú Kühne-gyártmányú daráló eladó. Karczag és Társa, Budapest, VI., Lázár-u. 13. 2711

25/65-ös dupla, 30/60-as szimpla vasszerkevényes hengerek kítőnó karban, 400-as vasszerkevényes, függőkőves daráló, szimpla modern Reform darágép, gyári új 1-es hámozógép, javított szimpla Radlászka, 11/a és egy kis Oser hengerek jutányos árban kaphatók. Krizshaber Károly, Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542

Darálóköveket szikrléblől és hámozógépekpenyeket legjobb minőségben szállít: Varga Ottó Lajos csiszológyár, Budapest, XIII., Fövényi-u. 89. Tel. 291-493. 2377

Szalagfűrés 900 átm. Langfelder, golyóscsapágyas, fűrészeselőhajtógató géppel, eladó. Csiba-malom, Hajdunánás. 9728

László Miklós malombérendezési és műszaki cégnél kaphat gyantát, hevedert, serleget, márkás szíjcsatlókat, olaját, tömítéseket, összes műszaki cikket, valamint malmi gépeket. Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 33. 2733

Kvarcitmalomkövek egy daraból és rakottak, minden méretben, bármilyen őrleési és darálási célra, jótállással, azonnal. Beregszászi Kvarcit Malomkőgyára, Beregszász, Damjanich-utca 21. 8420

Öntöttvas szaktartók külföldi méretben, csapantényú szaktartók. Gazdasági detasúrok, modern malomgépvassrészek és a malomfelszerelési cikkek jutányos beszerzési forrása. Krizshaber Károly, Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógépet, benzint és nyersolajmotort — 2 lőertől kezdve — Diamanthoz jöjjen veenni, mert egyévi jótállás válla, és részletfizetés is ad. Budapest, Váci-út 43. 2092

Vaddisznó vettéjű, eredeti Eberhardt-ekét fogatos és traktorvontatásra raktárról szállít: Örményi Károly gép- és műszaki kereskedő, Budapest, V., Bátorhy-utca 7. Eberhardt-lerak. 2800

Malomkövek darálásra és kiöltésre, valamint önélekedő műkövelő francia kvarc- ből minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt., 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190

Keresünk megvételre felkötött, stabil gőzgépeket, kazánokat, kompresszorokat minden nagyságban és kivitelben. Közvetítőket díjazunk. Gosztányi Gépgyár, Budapest, V., Csáky-utca 55. 9711

110 HP félstabil kondenzátoros, 1915. évi, 10 atm. gőzgép eladó, esetleg elcserélhető 130 HP stabil gőzgéppel. Jelenleg üzemben megtekinthető. Müller malom, Hajdunádas. 9706

Keresek egy Felki, Herz vagy Prinz-féle napraforgóhajtót. — Reichsig Vilmos, Kőrösszegapáti, Bihar megye. 7573

Malmot keresek hébe azonnali 6-9-járátú. Részletes levelet kér Póter Sándor címére, Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 50. I. 12. kénék. 7596

Malombérlő keresek mielőbbi átvételre, napi 20 mázsa teljesítményű, 150 mázsa teljesítményű. Bármiféle meghajtással. Schuck Antal molnármester, Sárközujlak, Szatmár megye. 7571

Kemény Manó cégnél kaphatók; használt hengerek, sziksziták, tararók, triórók, felvontógépek, felvonók, valamint az összes malomfelszerelési cikkek, 0. m.: hevederek, serlegok, fogaskerékek, sodronyszívek, lámpabél, fic, csi, szilazsákóanyag, lakkvá-szon, szilak, szilvász, ragasztó stb. Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2536/1

Reform dara- és darutisz-títógép 2x300 és 2x 350 mm méretben raktárról azonnal kapható. Réz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Másfélvagónos vámmal-momat 60-80 lóerős hajtóművel, rendbekezezők felében, egészben bérbeadom. Ajánlat „Gazdasá-gos 7587” jelűre a kiadóba. 7587

Aspiratőr taár, smirglib kö-penyés hámzó-gép, dupla Reform darutisz-títós, négyrészes és hatrészes, szabadonlengő felsőelvező-meghajtású szikszita a legmo-dernebb kivitelben és az ösz-szes malomszükségletű cikkek azonnali szállására jutányos árban kaphatók. Fáber Sándor malomszerezési vállalat, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23. fld 20. 2889/1

Gyantánál jobb a DIADAL folyékony szilapad. Pár csep szilap kímél, puhít, konzervál. 1 kg 8,50 P, ½ kg 4,50 P. Tolnai és Társa műszaki cikkek raktára, Bu-dapest, VI., Horn Ede-u. 20. 8484

Keresek 2 db egyenáramú villanymotort, az egyik 45-50-ig, a másik 20-25-ig, ármegjelöléssel. Szil-malom, Nagybojom, Somogy megye. 9733

Tányéros detasőrök modern, szimpla és dupla ki-vitelben kaphatók. Réz Ar-min és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521

Egyedülálló kilencjártú, barnaszínes vámmalomat egészben, felé-ben bérbeadom. Ajánlat „Ma-lom 7586” jelűre a kiadóba. 7586

Golyóscsapágyakat malomgépekhez minden méret-ben, gyári garanciával, javítunk. Új golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 6. 469

Graepel-féle függő ten-gelyes sikszita meghajtószerszemet na-gyon jutányosan kapható. Azonkívül 80, 90, 100 mm gyű-rűkenesű csapágyak és kup-lungok. Nem tűzből mentett. Kohn Adolf vaspotelepe, V., Váci-út 36. 2542/3

Sztiaselyem foszforbronz, platínázott szövetek legolcsóbban besze-rezhetők: Császár József mű-szaki cégnél, Budapest, VI., Király-utca 82. Telefon: 422-667 2827

Ganz 60-65 lóerős szivógáz-motor kompletit barna-szengenerátorral együtt eladó. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-utca 17. 9683

Eladók 10, 16, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 80, 130 HP stabil szivógázmotorok. Berger József malomépítő, Győr, Szent István-út 33. 8879

45 HP és egy kisebb felsta-bil gőzgép eladó. — Megbízott: Kemény Manó, Bu-dapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/1

Beregújfalusi kétfártú hengeremalmi felszereléseset hajtómű nélkül 12.000 pengő-ért, nyolcevi törlesztésre el-adom. Ajánlatot Buczkó Gá-bor, Budapest, XII., Nagysállo-utca 10-re kérek. 7585

Ceglédberceli malom ki-adó! A ma-lom kétvagónos, búza és rozs, 14-jártú, egyedüli a közszé-ben. Tárgyalni lehet a hely-színen a tulajdonossal, vagy Bende Sándor dr. vezérigaz-gatóval, Kecskeméten, Népbank 9718

Dieselmotor vagy gőzgép-kezelést válla-lak, hibás motorokat házilag kijavítok, szerek, üzembehe-lyezek méltányos árabérért. Motorszerelő, Budapest, Hárs-fa-utca 40. III. em. 3. 7584

Eladó Láng-gyártmányú, 40 lóerős, álló elrende-zésű, lassú fordulatú Dieselmotor kifogástalan, üzemképes állapotban, továbbá Amme Giesecke & Konnegen, Braun-schweig-gyártmányú, 1250 mm kombinált hengerrotatók és esziszológép, ugyancsak kifogás-talan, üzemképes, jó állapot-ban. Dörfler Andor gépbi-zománys, Szabadka, Szechenyi-tér 9. 9702

Siksziták, 4-rétű mankós, 3-rétű szabadonlengő, eladók. Csíha-malom, Hajdunánás. 9721

Szivógázmotorok 16 HP és 20 HP, teljesen új, Fried-gyártmá-nyú, stabil, eladók. Kun Lajos vasáruháza, Miskolc. 8440

Eladó 21-es hengerek, 20 HP-s Fried-féle szivógázmotor hozzávaló generá-torral. Gallovich gőzmalom, Olaszszéka. 7563

Eladó gőzmagánjáró cséplő-vel, elevátorral, fel-szereléssel, üzemben átvehető. Nagy Sándor, Okorág. 7582

Villanymotorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása. Szabados, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Elektromotorok dinamók, generá-torok minden nagyságban és árammre jutányosan kapha-tók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett. Kékó Ist-ván, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Daragépek: 2x500 Hofherr központi, 2x300 Seck központi, 2x250 Seck sa-ját, 2x250 Graepel saját elszí-vású, eladók. Csíha-malom, Hajdunánás. 9726

Igazán önélesedő da-ráló-kövek, szavatolt nagyteljesít-ményűek. Nagy Ferenc malom-kőgyára, Dunaföldvár. 8568

Önműködő mérleg, 10 kg-os Libra, eladó. Csíha-malom, Hajdunánás. 9725

Eladó új aspirációs Moni-tor-tarar 15 mázsa teljesítményre, tökéletes, erős kivitelben. Készítők mindenféle malomgépek, valamint borsó-hántógépek. Vállalom új malmok szerelését és átalka-lítását. Nagy Kálmán, Debre-cen, Miklós-utca 18. 7576

Felvonószán eladó. Ke-mény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2836/3

Üzemben levő 20 HP Mar-tos motor generátor nélkül eladó, hiba-mentes, jó állapotban, ára 1600 P, 3 db 21-es, hengervastag-ságuk 215, 216, 217 mm, dara-bonként 100 P, egy db 38 col-os Wörner kőjártat fa- és vas összes alkatrészei kövek nél-kül 120 P, egy db leszakított mágnes (nagy) jó állapotban 80 P, egy db lángfogó 30 HP motorhoz 50 P. Új. Bojtor István, Somogyfajs. 9692

Háziszereléshez ajánl-koznak bármilyen malomhoz elsőrendű szakmunkások, szita-asztalok, csövezők, szerelők, műszaki rajzoló és beőrlo. Weisz Jenő malommester, Mélykút, Bácska 9690

Önélesedő daráló- és ki-örllőköveket, legfinomabb francia kvarcból készítik. Új típusú automa-tikus függőleges daralók kapha-tók minden méretben. Egy da-ráló használt super Greno-da-ráló 750 mm-es kövekkel el-adó. Leposa Vendel malomkő-öntődéje, Csorna, Sopron me-gye. 7590

Olajmalom eladó. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/4

Golyóscsapágyak csap-ágy-ágy-házak, használtak, újak, tranz-missziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Tutaj-utca 1. Váci-út 66-nál. 2036

Malombérletet keresek szakember részére. Fáber malomszerezési vállalkozó, Budapest, Nagy-atádi Szabó-utca 23., földsz. 20. 2889/a

Malmot eladni, venni, bér-beadni, bérbevenni akar, forduljon Fischhof Sándor 30 év óta lenálló ma-lomközvetítő irodájához, Szek-szárdon. 9407

Eredeti szotzlán-védjegyű szitaselymek, drót-szövetek, kopptószövetek leg-olcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Vennék 35 lóerős Klimax-gyártmányú mo-torhoz új vagy használt hen-gereket. Közvetítő díjazok. Apostasi Hengermalom. 9713

Francia kő, 48” kőmű der-ceőrlo, eladó, Csíha-malom, Hajdunánás. 9723

Magányos idősebb, egye-dül álló molnár-nak a malmomat feles ke-reseire kiadnám. Érkekezni csak-is személyesen: özv. Lacher Jánosné, Püspökszenterzsébet. 7558

Tiszavidéki 12-jártú ma-lom 75.000 pen-gőért eladó. Györffy és Kiss, Mezőtúr. 7546

Eladó egy 1070-es csücs-távolságú, símaágvas vasztergapad. Ökrös Sándor, Vésztő, Tarlódomb. 7570

Monarch daralót 400-500 mm kőméretű keresek megvételre „Daraló malom 2536/b” jelűre. 2536/b

Vennék 30 HP 380 volt 3 fázisú villanymo-tort, tizedes vagy százados na-gyobb mérleget, nagy kalapá-csos daralót, 16-os Emerget. Szentkányi, Kecskemét, Me-zei-utca 37. 7595

Társat keresek 1000 pengő-vel azonnalra 4-já-ratú, fagázomotor-meghajtású malomhoz, jó vidéken. Barma, Solymár. 9734

ECONOM CSIGATRIÓR 5 menetes, raktárról azonnal szállítható KARCZAG ÉS TÁRSA Budapest, VI., Lázár-u. 13

Műőrlo- és daralóköveket 30 év óta a legjobb minőségben készít Gabonahámzó k bélése garanciával **KOSSÁNYI ISTVÁN malomkőgyára,** Budapest, V., Visegrádi-utca 53. Tel: 291-494

Nincs többé szíjcsúszás! Ha gyanta helyett pár csepp „BERTURIN” tapadó szíjkenőcsöt használ. 1 kg pótol 3-4 kg gyantát. Használható mindenféle szíjakra. **Ara 7.20 pengő kilogrammonként.** **BERTA KÁROLY SZÍJKENŐCSKÉSZÍTŐ SZOLNOK, ATTILA-UTCA 5. SZÁM.**

Kötél új, 45 mm átm., 31 fm eladó. Csíha-malom, Hajdunánás. 9727

Eladók Ganz 220x550-es szimpla és dupla Reform darutiszítógép, egy Magyar Állami 8-as gőzmagán-járó, 16-kalapácsos Botond. — Ipartelep, Nagygeresd, Sopron megye. 7560

Keresünk használt állapo-tban 1 db 120 tömlős filtert, továbbá 1 db 60 tömlős filtert. Ajánlatokat „Felsőmagyarországi malom” cím alatt a kiadóba. 9709

Tartalékhangerek teljes tagságban 3/8-os, 21-es, 9/14-es és 36/60-as hengerekhez kaphatók. **Kriszthaber Károly,** Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542/2

Malomszerezésből el-adó: 21-es, Rekord, Korund, felvo-nók, csigák, köheltárcsák, ha-talmas kétrészes és egyéb szí-jtárcsák, csapágyak, közlömü-vek stb. Csíha-malom, Hajdu-nánás. 9730

Eladó egy 10-jártú vámmalom járási székhe-lyen, a város közepén, 10 hold földdel, fagázomotorral, olaj-gyárral, előnyös feltételekkel. Bővebbet Kandel közvetítőnél, Szatmárnémetiben. — Válaszbe-lyeg. 9720

Szélmotor eredeti Hofherr-gyártmányú, kő-tű-nő karban levő, kilencméteres szélkerékkel sürgősen eladó. Érdeklődéseket „Alkalmi vétel 9721” jelűre a kiadóhivatal-ba. 9731

TÖRÖTT GÉPRÉSEK repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése

Lakos és Székely gépgyár Budapest, VI., Béke-tér 3. Új berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely

KREISLER MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT KFT. Budapest, XIII., Fóthi-út 34. (Váci-út mellett) Tel.: 291-691

RAKTARJELENTÉS GYARILAG JAVÍTOTT, HASZNALT MALOMGÉPEKRŐL:

Bühler motor tarar, 800 mm széles, Ganz-gyártmányú tarar, 600 mm széles, Graepel-gyártmányú tarar, 1000 mm széles, lábakkal, Triór, 3-as számú, Besser Rentábel, 2-es és 3-as számú, Német gabonahégyező- és hámzógép, Graepel 2-es gabonahégyező- és hámzógép, EMAG önműködő nedvesítőgép, EMAG nyomó porszűrőgép 85x120, 80x120, 90x120 tömlővel, Légeljáró, 120 mm-es, Daráló malomjártat, malompaddal, előtéttel, Dupla malomjártat malompaddal, előtéttel, daruval, Ganz faszekrényes 21-es és 22-es hengerek, Ganz faszekrényes 22x343 szimpla hengerek, Ganz faszekrényes 22x475 szimpla hengerek, Ganz faszekrényes 22x475 dupla hengerek, Ganz faszekrényes 25x100 dupla hengerek, Ganz vasszekrényes 25x100 dupla hengerek, EMAG szimpla és dupla detasőr, Seck dupla detasőr, Radia szita egyszerű és dupla, Rázószita, nagy és kicsi, Centrifugálszita, EMAG egyszerűes, szíjvezetős, szabadonlengő szikszita 14 darab 2500x1500 mm kerettel, Sikszita, szíjvezetős, szabadonlengő, 30 darab 800x1600 mm kerettel, Seck sikszita, „Márta” hajtóművel, 22 darab 920x1600 mm kerettel, AGK. vasfókeretes sikszita, „Márta” hajtóművel, 26 darab 800x1600 mm kerettel, AGK. vasfókeretes sikszita, „Márta” hajtóművel, 26 darab 920x1600 mm kerettel, Seck egyszerű reform, ventilátorral, 600 mm-es kerettel, EMAG dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm-es kerettel, Wörner dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm-es kerettel, Német típusú új darutiszítógép, 350 mm-es keretekkel, Exhaustor, különféle, Lisztkeverőgép 1000 és 2000 mm-es, Csúgátrior 1600 és 1800 mm-es, Ganz kombinált rovátkológép 1000 mm-es hengerekhez, „MÁRTA” szabadonlengő szikszitahajtómű háromféle nagyságban.

Ha használt gépet akar venni, vagy feleslegessé vált gépedet el akarja adni forduljon bizalommal

Kemény Manó céghez, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

MALMOK FIGYELMÉBE! 85 kg-os lisztes- és gabonaszákot legolcsóbban köicsönöz, elad. 50 kg-os négyrétű nátron papírzsák, új 55 fillér. Öskeresztény cégi **SZELEI MIHALY** új és használt zsák-, ponyva- és zsinagárukereskedés BUDAPEST, IX, SZVETENAY-UTCA 13. TELEFON: 330-772

RYMORZ LAJOS HAT. ENG. VILL. VÁLLALAT BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 50. SZ. TELEFON: 291-755

ALKALMI HIRDETÉSEI: VESZ, ELAD, CSERÉ! MINDENMÉŰ ÜZEMGÉPÉKÉT Gatter 24 collos, Höcker félstabil 35 HP, 138 HP Diesel (gázüzemre is), négyoszlopos prések, esztergapadok, szalagfűrészgépek, kombinált gyalugép, erdőállító-lyukasztó stb.

ALKATRÉSEK SZÍJTÁRCSÁK FORD ÉS FORDSONHOZ LEGOLCSÓBBAN **WITTENBERGERNÉL** BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM TELEFONSZÁM: 115-495

Rendeletszerű malmi könyvek régi árban!

Vámfeljegyzési-Vámcserekönyv szállítóbárcával egyesítve	5.— P	Pénztárkönyv	2.— P	Malmi munkarend, az ipartörvénynek és az új munkaügyi rendeleteknek megfelelő tartalommal, 3 darab ára (kérvénymintával)	1.20 P
Darálási könyv (árpa, tengeri stb. darálásához)	2.— P	Alkalmazottak nyilvántartási és szabadságkönyve	3.20 P	Munkabérhirdetmény	40 P
Gabonaraktárkönyv	2.— P	Munkás- és bérjegyzékönyv	3.50 P	Váltásigköteles vámörlesek (vámcsere-k) könyve	2.50 P
Örleményraktárkönyv	2.— P	Zsákbárca, külön színben a gabona- és az örleményekhez. Ára 500 darabonként csomagolva	1.— P	Valamennyi könyvet az állami bélyegjelező hivatal fényképezéssel igazolva és a malomszaki alkalmassági záradékával ellátva — használatra tehát telje-sen készen — szállítjuk.	
Örlelési (malter) könyv	2.— P	Tájékoztató. Könyvrendelőinknek három példány díjtalan.			
Malomipari mellék munkák könyve	2.— P				
Tárolási könyv	2.— P				
Örletgyűjtő könyv	2.— P				

Legolcsóbb beszerzési forrás: **MAGYAR MOLNÁROK LAPJA** kiadóhivatala, Budapest, V., Katona József-utca 14

MAGYAR MŰNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1942 JANUÁR 1-TŐL:

EGY ÉVRE 30.—P. FÉLÉVRE 18.—P. NEGYEDÉVRE 9.—P.

Külsőhirdetési ára: a kihirdetési rovathoz előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűvel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre illesztendők.

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénzüri csekkiszámja száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtti 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintendő, mint az előző megrendelése szolgált.

Nagyhirdetési ára: egy hatodhados (35 mm széles) milliméteres egyszéri beiktatása 20 fillér. Szévegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

A malmok és darálók személyzetének takarmánygabona járandósága

Amíg a 3.600/1942. M. E. számú rendelet, valamint az ezzel kapcsolatosan kibocsátott 142.000/1942. XI. b. P. M. számú körrendelet lehetővé tették, hogy a malom tulajdonosa és a malom alkalmazottai a részükre szerződésileg kikötött kenyérgabona járandóságuknak azt a részét, amelyet a közlelemzési rendeletek fejadagszerűen megállapítanak, természetben megkaphassák a munkaadó malomtól, addig az árpa, zab és tengeri vasmőréséről és darálásáról szóló 162.100/1942. K. M. számú rendelet a malom tulajdonosáról és a malmi személyzetről megfeleltetett s nem teszi lehetővé, hogy a malom vámkeresményéből saját jogos házi-szükségletét és a malmi alkalmazottak járandóságának jogos részét természetben elégítse ki.

Ennek következtében úgy a malom és darálótulajdonosok, nemkülönben a malmok és darálók személyzete súlyos helyzetbe kerültek. A rendelet megjelenése előtt ugyanis meg volt engedve, hogy a malom és daráló vámkeresményéből a személyzet szerződésileg kikötött járandóságának legalább is egy részét természetben szolgáltatassa ki. Ennek alapján a legtöbb malom- és darálótulajdonos és a malmok és darálók alkalmazottai csaknem kivétel nélkül baromfit tartottak és tehetségük, valamint a család száma szerint 1-2 malacka hizlalásához fogtak, hogy házi-szükségletüket zsiradékban, húsból, tojásból stb. valahogyan fedezhessék.

Mintthogy most az idézett rendelet következtében a malom és daráló teljes árpa-kukorica vámkeresményét be kell hogy jelentse, illetve vételre felajánlja, lehetetlenné vált az alkalmazotti járandóságok természetbeni kiszolgáltatása. Ennek következménye az, hogy úgy a malom tulajdonosának, mint az alkalmazottaknak állatai takarmány nélkül maradtak. Gazdáik, hogy az állatok éhen ne pusztuljanak, zúgforgalomban, zugárakon kénytelenek a takarmánygabonát beszerezni, ami a nem valami bőséges anyagi körülmények között élő malmi alkalmazottak, nemkiseb az apró malmok és darálók szintén szerény viszonyok között élő tulajdonosai számára elviselhetetlen terhet jelent.

Kénytelenek azonban állataikat úgy táplálni, amint lehetséges, mert a kénytelenítés vásárlási engedélyekért és ezen kénytelenítés elintézése olyan hosszadalmas dolog, hogy azt semmiféle élőny étlen-szomjan kívánni nem tudja. Ha meg is kapnák a vásárlási engedélyt, sem a malmok és darálók üzembentartóinak, sem alkalmazottainak nincs arra idejük, hogy a határt és környékét nyakukba véve, házról-házra, tanyáról-tanyára járkáljanak és olyan termelőre találjanak, aki felesleges takarmánygabonáját a hivatalosan megállapított árban eladni hajlandó.

Ez a helyzet tehát sürgős rendezésre szorul. Erre meg is van a törvényes lehetőség a 3.600/1942. M. E. számú rendeletben. A rendelet 10. §-ának (1) bekezdése ugyanis lehetővé teszi a termelőnek, hogy bér, haszonbér, szolgálati szerződés címén kikötött természetbeni járandóság jogos részét a munkavállalónak természetben kiszolgáltathassa. Hogy pedig a malom vámkeresményét illetőleg termelőnek tekintendő, már korábban eldöntött dolog. A 3.600-as rendelet 1. §-ának (2) bekezdése ugyan csak a zabot és árpát nyilvánítja gabonának a búzán, rozson és kétszeresen kívül, de ugyanezen § (4) bekezdése szerint a rendelet rendelkezései kiterjeszthetők egyéb, a kenyér készítéséhez és állatok takarmányozásához, hizlaláshoz szükséges egyéb mezőgazdasági terményekre is, ami a kukorica tekintetében kifejezetten meg is történt. Nincs tehát akadálya annak, hogy a malmok és darálók üzembentartóinak, valamint alkalmazottainak a takarmánygabona vámkeresményéből való természetbeni kiszolgáltatás — a jogos mennyiség erejéig — lehetővé tétessék.

A nagyszámú érdekelt szorongva várja, hogy ez mielőbb megtörténjen, amit ezennel az érdekképviselet figyelmébe ajánlunk.

Felemelték a bevonultak hozzátartozóinak hadisegélyét

A megváltozott létfenntartási viszonyokat figyelembe véve és a bevonult eltartottainak sorsát szíven viselve, a kormány 9 hónapon belül immár második ízben emelte fel a bevonult hadkötelesek és közérdekű munkaszolgálatot teljesítők támogatására szoruló hozzátartozóinak hadisegélyét. A felemelt, illetve újonnan megállapított hadisegélyeket, f. évi december 1-től folyósítják.

Az új rendelkezés szerint azoknak a bevonultaknak támogatásra szoruló hozzátartozóit kell hadisegélyezésben részesíteni, akik a m. kir. honvédség vagy csendőrség nemhivatalos állományában valóságos szakaszvezetőnél nem magasabb rendfokozatban tényleges szolgálatot vagy pedig közérdekű munkaszolgálatot teljesítenek.

Nem vonatkozik az új rendelet az olyan hadkötelesek hozzátartozóira, akik hadkötelezettségüknek a honvédség kötelékében kiegészítő szolgálat teljesítésével tesznek eleget. Ezeknek hadisegélyezését külön rendelettel fogják szabályozni.

Hozzátartozónak tekintendők a bevonult:

a) felesége; b) törvényes, törvényesített, ö. ö. befogadott, mostoha vagy nevelt gyermeke; c) szülője, nagyszülője, mostoha-, örökbebefogadó-, vagy nevelőszülője, apósa, anyósa; d) unokája; e) testvére, mostohatestvére és testvéreinek teljesen árva, vagy fél-árva gyermeke; f) házasságon kívül született gyermeke; g) házasságon kívül született s az f) pont alapján hadisegélyben részesülő gyermekének anyja; h) a honvédelmi miniszter által kivételes méltányosságból idesorolt azt a személyt, akinek eltartására a bevonult szerződés, vagy bírói, illetőleg egyéb hatósági határozat kötelezi.

Hadisegély csak akkor jár, ha a hozzátartozó megélhetése a bevonulás következtében nem látszik biztosítottnak. Ez az eset akkor következik be, ha a hozzátartozó, vagy az együtt élő hozzátartozók bármely forrásból származó bevételének egy hónapra eső átlaga nem haladja meg:

a) 12.000 lakosnál nem nagyobb lélekszámú községben a havi 100 pengőt,

b) 12.000 lakosnál nem nagyobb lélekszámú községben, megyei-, vagy törvényhatósági jogú városban a havi 130 pengőt,

c) Budapesten, továbbá Budafok, Kispest, Pestszenterzseb, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest megyei városokban, továbbá Albertfalva, Csepel, Mátyásföld, Pestújhely, Rákosszentmihály és Sashalom községekben a havi 180 pengőt.

A felsorolt összegekhez minden gyermek és unoka után 10-10%-ot hozzá kell számítani. Ha például a bevonult hozzátartozóinak 140 pengő a havi jövedelme, de lakhelyén csak legfeljebb 100 pengő jövedelem ad jogot a hadisegélyezésre, a bevonultnak pedig — feleségén kívül — még három gyermeket és egy unokáját is el kell tartania, akkor a három gyermek és egy unoka, összesen 4 személy után még 10-10%-ot kell hozzászámítani a hadisegélyezésre való jogosultságra jogot adó legfeljebb 100 pengő jövedelemhez. Ez ebben az esetben 40 pengőt tesz ki s így a bevonult hozzátartozói a 140 pengő jövedelem dacára is hadisegélyezésre jogosultak maradnak.

Ha a bevonult valamelyik hozzátartozója eltartójának bevonulása után vállalt munkát, úgy keretében csak felét lehet figyelembe venni a család jövedelmének megállapításánál.

A hadisegély annak a hónapnak első napjától kezdve jár, amelyben a család fő bevonult. A hadisegély összege a következő:

A) 12.000 lakosnál nem nagyobb lélekszámú községben:

a) a legalább középszintű négy osztályos, vagy ezzel tanulmányi szempontból egyenlő végzettségű, illetőleg végzettségre tekintet nélkül az önálló iparos vagy önálló kereskedő bevonultnak felesége után havi 40 P. Többi hozzátartozója után havi 15 P. Ha feleség nincs, úgy az első gyermek után jár a havi 40 P.

b) Az előbbi pont alá nem tartozó többi bevonultnak felesége után, feleség nemlétében az első gyermek után 30 P. a többi hozzátartozója után fejenként 20 P.

B) A 12.000 lakosnál nagyobb lélekszámú községben (városban):

a) a legalább középszintű négy osztályos, illetőleg önálló iparos vagy kereskedő bevonultnak felesége után, feleség nemlétében az első gyermek után 50 P. a többi hozzátartozója után fejenként 20 P.

b) Egyéb bevonultnak felesége, illetőleg első gyermeke után 40 P. a többiek után fejenként 20 P.

C) Budapesten és a felsorolt környéken:

a) a legalább középszintű négy osztályos, vagy önálló iparos, illetőleg önálló kereskedő bevonultnak felesége után, feleség nemlétében az első gyer-

mek után 60 P. többi hozzátartozója után fejenként 25 P.

b) Egyéb bevonultnak felesége, illetve első gyermeke után 50 P. a többiek után fejenként 25 P.

Ha a gyermekek és unokák száma háromnál több, a negyedik és minden további ilyen hozzátartozó hadisegélye 1-10 pengővel nagyobb, mint amennyi egyébként járna fejenként a hozzátartozónak.

Ha a bevonult igényjogosult felesége terhes, úgy terhességének utolsó öt hónapjára és a születést követő további négy hónapra az öt személy szerint megillető segélynél 50%-kal magasabb segélyösszeg jár. Ugyanez 50%-kal magasabb segélyösszeg jár annak a tizenhat éven felüli hozzátartozónak, akit orvosi kezelést igénylő betegség a munkavállalásban tartósan gátol.

A bevonult a hadisegély iránti kérelmét illetékes csapatparancsnokságnál terjesztheti elő. Ha ezt nem teszi, úgy a kérelmet a bevonult hozzátartozója a lakóhelye szerint illetékes községi elöljáróságnál (polgármesternél) adhatja elő.

A rendelet további része arról rendelkezik, hogy a hadisegélyezés meddig tart, illetőleg a bevonult hősi halála, vagy szolgálatából kifolyólag bekövetkezett halála után még mennyi ideig folyósítandó és hogy a hadisegélyt milyen esetekben vonják meg a jogosultaktól.

A megvonási okokhoz tartozik az is, ha a hadisegélyezett a hatóság által neki felajánlott, a helyi közfelfogás szerint hozzá illő és általa egészségének veszélyeztetése nélkül elvégezhető munkát megokoltanul visszautasítja, vagy aki eddigi munkáját esetleg éppen a hadisegély engedélyezése folytán abbahagyja. Mindez csak abban az esetben, ha az illető 16 évesnél idősebb és testi vagy szellemi fogyatkozás, betegség, terhes állapota, vagy kiskorú gyermekeinek, illetőleg más gondozásra szoruló hozzátartozójának gondozása a munka végzésében nem gátolja.

A rendelet 1942 december 1-én lép hatályba s egyidejűleg a korábbi 940/1942. M. E. számú hadisegélyezési rendelet érvényét veszti. (6.800/1942. M. E. szám. B. K. 1942. nov. 19 — 263. szám.)

Kérjük olvasóinkat, tegyék el ezt a lapszámot különös gondal, hogy szükség esetén kézzel legyen. A szerkesztőségnek nem áll módjában ilyen hosszú rendeleteket levelezéseiben újból leközzölni.

A gépjárművek honvédelmi igénybevitel alóli felmentésének szabályozása

A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletileg szabályozta a gépjárművek honvédelmi igénybevitel alóli felmentése és az ezzel kapcsolatos eljárás szabályait.

Eszerint felmenteni csak azt a járművet lehet, amely a tulajdonosának országmozgósítási szempontból fontosnak elbírált foglalkozása ellátásához és arra érdemesek létfenntartásának biztosításához, vagy egyéb lényeges közérdekből feltétlenül szükséges.

A felmentés felől elsősorban a Központi Gépjármű Felmentési Bizottság határoz. Ennek hatáskörébe tartozik a többek között a hadiüzemek gépjárműveinek felmentése. Alakítatik továbbá minden hadtestparancsnokság székhelyén egy „A Hadtestparancsnokság Gépjármű Felmentési Bizottság” is. Ennek hatáskörébe tartoznak a többek között: a hadiüzemek közé nem tartozó, előkészületi intézkedésekre kötelezett üzemek, ipartelepek és egyéb vállalatok, továbbá a hadiüzemmel nem nyilvánított, illetve előkészületi intézkedésekre nem kötelezett üzemek, bányák, malmok s egyéb vállalatok és ezek alkalmazottai gépjárműveinek felmentési ügyei.

Az előbbieket felmentés iránti kérelmüket az illetékes miniszterhez (Om. osztály), az utóbbiak a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamarához tartoznak benyújtani. A mentesítési kérelmek csak a rendeletben előírt nyomtatványokon nyújthatók be. A szükséges nyomtatványlapokat a Pallas Nyomda Rt. (Budapest, Rózsa-u. 111.) honvédségi nyomtatványraktáránál lehet beszerezni. A kérelmek a véleményezésre hivatott szervhez minden év szeptember hó 1-ig nyújthatók be. Kivéve a hadiüzemek kérelmét, amelyek a hadiüzemi személyzeti parancsnokkal egyetértésben megszerkesztett bejelentőveket szeptember 1-ig az illetékes hadtestparancsnoksághoz tartoznak benyújtani. (63.000/eln. 1. omo. 1942. H. M. sz., B. K. 1942 XI/14-i — 259. szám.)

Élményeim és tapasztalataim.

— Egy molnármester levele a szerkesztőséghez. —

A trianoni szomorú békefeltételek után az erdélyi molnárokra nehéz idők következtek. A tavult molnárok kénytelenek voltak az ó-királyságba (regálba) kivándorolni. Sok megpróbáltatás után 1929 tavaszán erre én is rákényszerültem. Meglepetésemre akkor már a regál malomipara virágzó volt. Ugyanis 1921-től kezdve gombamódra szaporodtak a modernebbnél modernebb malmok, amelyeket többnyire a Bähler Frères svájci, a MLAG és Seck németországi malomépítőgyárak építettek. A vám- és kereskedelmi malmok 1-2-3 vagónos örlőképességgel, 2-3-4 keltős hengerekkel és korpakörülökkel, a nagyobb teljesítőképességű malmok természetesen megfelelően több hengerekkel felszerelve, automatikusan összekötve, modern koptatóval, áztató- és mosógépekkel, hegyező-, hámozó- és kefégepekkel, kéfék rendszerű sikszitákkal, dara- és darcelszilágógépekkel. Azonkívül teljes hűtőberendezéssel.

Ezek megörölnék öránként — 3 keltőshengerral, 1 pár 42"-os francia kiörölő-kövel, 3 törlet 25/80-as, 3 síma 25/80-as és a kö — 950 — 1000 kg búzát, 100 százalékos kiöröléssel. De pillangó, veres lisztmentes korpát és szép, versenyképes lisztet kellett előállítani. Talán molnártársaim nem is hiszik el, amit mondok. Pedig így van! A svájci és a német gépgyárak egymással versengtek abban, melyikük tud kisebb tökélyteliséssel nagyobb örlőképességű és a legkényesebb igényeknek is megfelelő, modern, versenyképes malmot építeni. És ezekben a malmokban csak erdélyi molnárvezetők voltak!

Azok a molnárok, akik még 1921-22-ben kimentek, jól jártak. Gépkocsival jártak a román bojárok utánuk; egyik malomból a másikba. Ezek a molnárok vaggont gyűjthettek. Többüknek 2-3 vagónos saját malma van. Én sok megpróbáltatás után csak 1929-ben mentem az ó-királyságba. De ekkor már bizony nehéz volt az elhelyezkedés. De azért meg lehetett élni, de vaggont nem lehetett gyűjteni.

Addig, amíg a magyarok Istene és a hálás tengelyhatalmak vissza nem adták Erdély egy részét, lisztelben tartottak. De ekkor megkezdődött, helyesebben mondván feljűlt a magyargyűlölet. Ezért epedve vártuk az alkalmat, hogy visszatérhessünk szülőföldünkre, Nagybányára. De folyton azt hallottuk a rádióban, hogy mi magyarok legyünk türellemmel. Ne rohanjuk meg a határokat, mert ezzel magunknak okozunk kárt. Ne nehezsítsük meg az állami tisztviselők sorsát. Mi várunk is, de már nem bírtuk a velünk való bánásmódot. Így 1941 tavaszán elhatároztuk, hogy magyar állampolgárságot optálunk.

Amikor megtudták, hogy Magyarországra készülünk, még rosszabb lett a helyzet. Nem is bírtunk rendes árral eladni semmit sem. Amink volt, annak javarészt csak el kellett pazarolnunk. És ezek után 1941 augusztus 13-án léptük át a román határt és örömkönnnyekkel telt szemekkel adtuk hátat a magyarok Istenének, hogy magyar földön vagyunk. Reményekkel megtelt szívvel jöttünk át. Én, feleségem, két derék, katonavisell, molnármester fia és hajadon leányom.

Mikor megérkeztem Nagybányára, jelentkezés után kezdtem munka után érdeklődni. Kerestem ál-

lást. Kerestem malomléletet. De — sajnos — elkéstem. Elmentem a nagybányai előjáróságba, ahol gimnáziumi iskolatársaim is voltak. Ezekből kerestem tanácsot, segítséget vagy közbenjárást, hogy tudjak valaméhez fogni. Bizony nem igen hallgattak meg. Hirdettem a M. M. L.-ban, kifejtve, hogy mit tudok, mire vagyok képes és hogy mit vállaltok. Probaidőre is vállalkoztam. Mindössze két meghívást kaptam. Egyet a Bácskából, egyet Zemplénből. Az előbbi röviden hívtam hároméves-fagónos malomba 250 Phaci kezdő fizetéssel. Az utóbbi szintén hároméves-fagónos volt és megkérdezte a fizetési igényemet. Irtam, hogy teljesen megbízható, felelős főmolnárra van szükségem. En ezt választottam és ajánlott levélben, alázatos illedelemmel irtam le tehetségemet és szak-tudásomat stb. Felajánlottam, hogy eltöltök egyhavi probaidőt és fizetésem a megérdemelt munkám után szabja meg. Sajnos, válasza sem tartottak érdemesnek. Levéllel együtt irtam egy köszönetlapot a bácskai uraknak, megköszönvén szíves meghívásukat, mivel más állást vállaltam. Biztos voltam ugyanis teljesen abban, hogy a zempléni állást megkapom. Vártam egy hétig; irtam még egy ajánlott levelet. De erre sem kaptam választ.

Ezer szerencsém volt, hogy szeptember 3-án ideiglenesen munkát vállaltam a törökszentmiklósi malomállatnál. Elekes Lajos főmolnár úr szíves jóindulatából, mivel látta, hogy kivel áll szemben. És azóta várok türellemmel, a hirdetéseket böngészve a szakpában, de sajnos, sok csalódás ért.

Bizony szomorú helyzet a vándorolva tanult és szakképzett molnárokra. A jó pap holott tanult. A jó szakember is folytonosan, holott tanult. Akik 15-20 évig vannak egyhelyi, tanulókoruktól kezdve, ugyanazon malomban lettek vezetők, azok csak ott tudnak dolgozni, mert megszokták azt a malmot. De nem tudnak a korral haladni, nem képesek versenyezni az élet nehézségeivel. Nem tudják fellátni magukat egy kényesebb rendelethez, új helyzettel szemben. Mindent csinálnak, hogy állásukban megmaradhassanak. Pedig a tanult molnár az nem zsákol. A kontár az zsákol is. De a mostani magas százaléki kiörölésnél csak a szerszámokat préseli, kevesebbet öröl és kétféle tüzelőanyagot fogyaszt.

Egy tapasztalt mesternek viszont, aki világot járt és sok malomban gyűjtött tapasztalatokat, ez a rendelet sem okoz nehézséget és a követelményeknek könnyen tesz eleget. Még sok mindent írhatnék, de az elmondottakból is minden érdekel rájöhet az igazságra, hogy t. i. csak szakmunkásoknak kell kenyeret adni és vezetők helyén csak szakmunkás lehet. A kontárok pedig menjenek vándorolni és tanulni. Ha a vezető helyen csak vizsgálott és gyakorlatban bevált mesterek lesznek, akkor nem fog majd annyi felesleges tüzelőanyag és nem fog a malom kevesebbet örölni. Sem anyagot pazarolni. És nem fog minden örlet befejeztekor rettegni, hogy vajjon kijött-e a százalék és milyen lesz a liszt? És az örlésnél meg fog maradni a tisztességes, szerény polgári házson is!

Kuszkó József molnármester.
Törökszentmiklós.

Moha- és zuzmófélek vegyítése a kenyérliszthez

Mohafélek, különösen az izlandó zuzmó takarmányozási célokra való felhasználása nem újság. Etekintben különösen az izlandó zuzmó tűnik ki jó ízével, ártalmatlanságával, táperejével és emésztetőségével, ha begyűjtése tavaszkor történik.

Az utóbbi időben a norvég Állami Gabonamopolium részéről — az Állami Technológiai Intézet mérnököinek, Larsen-nek bevonásával — terjedelmes kísérleteket folytattak a mohafélek kenyérliszthez való felhasználása tárgyában. Mint az eddigi kísérletek igazolják, 3-400 kg mohából 100 kg mohaliszt nyerhető. A nyersanyagköltségek kb. 20 norvégkoronát tesznek ki. A moha tisztítása, illetőleg kilúgozása azonban a feldolgozásnál nagyobb méretű, különleges és eléggé költséges berendezéseket kíván.

A mohaliszt tápereje körülbelül a rozsliszttel egyenlő. Minden veszély nélkül lehet a kenyérliszthez 10%, sőt szükség esetén 30%-ig terjedhető mennyiségben mohaliszttel keverni. Legalkalmasabb a mohaliszttel a kétszersült (Knäckebröt) készítéséhez, mert ezeknél az izre gyakorolt behatás a legesélyesebb.

A kilúgozáshoz a kísérleteknél 1 és 2%-os hamuszír és 1/4%-os nátronlúg oldatát használták. Ha azonban a mohát először a durvább tisztáltságoktól megszabadítják, úgy elegendő, ha a két oldószer egyikét, tehát vagy hamuszírt, vagy nátronlúg oldatát használják a kilúgozáshoz. Az utóbbi könnyebben éri el a kívánt hatást és a hamuszírnál olcsóbb is.

A mohának 24 órán át kell az oldatban feküdni, amit folyóvízben való szintén 24 órai kimosás követ. Az eljárás megismétlése után a szárítás következik, mielőtt a mohát liszté örlik.

A sültési kísérletek lefolyása, amelyeknél egészen 30%-ig terjedő mennyiségben kevertek mohaliszttel a kenyérliszthez, kedvező volt. Tíz százalé-

hozakéverésénél egyáltalában nem mutatkoztak sütőtechnikai nehézségek. A kóstolópróbáknál egyeseknek ízlett a mohalisztes kenyér, míg mások szerint annak ízét előbb meg kell szokni.

Nagyobb mennyiségű moha szállításánál tanácsos a mohát zsákba csomagolás előtt a levegőn megszáritani, hogy így a szállítás megkönnyíthető. Sem a szárítás, sem pedig a szállítás a későbbi kilúgozás eredményét nem befolyásolja. (Die Mühle.)

Özvegyi jog gyakorlása és a zsidótörvény

A m. kir. iparügyi miniszter döntése értelmében az 1922:XII. tc. 7. §-a alapján az életben maradt házastárs az ipart nem új iparigazolvány, hanem egyszerű bejelentés alapján folytatja, tehát az 1939:IV. tc. 14. §-a alapján az iparnak özvegyi jogon való folytatására vonatkozó bejelentés tudomásulvétele nem tagadható meg. Az ilyen ügyeket előzetes engedélyezés végett nem kell az illetékes miniszter elé terjeszteni, hanem azokban az elsőfokú iparhatóság saját hatáskörében hoz véghatározatot. Azt a körülményt, hogy a zsidóknak kiadott iparjogosítványok száma az összes iparjogosítványok számának hat százalékát éri-e, annyiban kell figyelembe venni, hogy ilyen esetben — figyelemmel az 1922:XXI. tc. 7. §-ának harmadik bekezdésében foglaltakra — a folyamodónak zsidónak nem tekintendő üzletvezetőt kell bejelentenie. Nem vonatkozik természetesen ez utóbbi szabály az olyan üzletvezetőkre, akiket még az 1939:IV. tc. hatálybalépése előtt alkalmaztak. (56.192/1942. Ip. M.)

SZÍVÓGÁZMOTOROK
FA-, FASZÉN- ÉS
BARNASZÉN-
TÜZELÉSRE
DIESELMOTOROK
ÁTALAKÍTÁSA
MOTOR- ÉS GÉPGYÁR
ZOLNAY, MARTOS ÉS HERZ
BUDAPEST, XIV., ERZSÉBET KIRÁLYNE-UTJA 57. 57.

PAPIRZSÁKOT
többrétűt, natronpapírból, minden méretben és célra készít
SZENTIRMAY G. papirüzeme
Kérjen mintázott ajánlatot.
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 19. TELEFON: 121-803

Tűzoltó
készülékre
van szüksége?
Forduljon hozzánk!
TOTAL
rendszerű, ötféle anyaggal oltó tűzoltókészülékeink ismertetésével és árajánlattal készséggel szolgálunk:
LIGETI ÉS BIRO
BUDAPEST, V., ÁRPÁD-UTCA 10. TELEFON: 127-799

FELEKI
na praiforgó ha ja lógép
kétoldalon bevált
Megrendelhető
KEMÉNY MANÓNAI
Budapest, V., Akadémia-u. 21

EMERGÉ a tökéletes gumiáruk védjegye
MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR R. T.
FELSZÁZADOS GYÁRTÁSI TAPASZTALAT

PAPIR-
ZSÁKOK
közvetlenül a készítői nátronpapírból, havonta egyszer 500 drb engedély nélkül is, ezenfelül engedélyezve szállítható:
50 kg liszthez { 3 rétv darabja 48 fillér
4 rétv darabja 55 fillér
50 kg korpához { 3 rétv darabja 57 fillér
4 rétv darabja 65 fillér
az összes mal felárakkal együtt
BUDAI PAPIRÜZEM
BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 15. SZÁM
Telefonszámok: 121-402 és 117-292
Kérjen nyilatkozat-ürlapot!

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 27. Tel.: 118-053, 122-436. Sürg.: Kartalok Bpest

Ha jót akar, **DUFOUR** selymet vegyen!

MAGYAR
ŐSKERESZTÉNY MALMOK SZÖVETSÉGE
KÖZLEMÉNYEI

A Szövetség új címe és telefonszámai.

A Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége f. hó 14-én átköltözött V., Kossuth Lajos-tér 4. szám alatti helyiségéből VI., *Andrássy-út 124.* szám alatti saját székházába. A Szövetség eddigi telefonszámai is megváltoztak, új telefonszámaink: 117-001, 117-025.

Felhívjuk tagjaink figyelmét Szövetségünk új címére és megváltozott telefonszámainra azzal, hogy mindennemű postai küldeményt szíveskedjenek a jövőben új címünkre feladni. Távirati címünk (MÖMSZ) változatlan maradt.

A Szövetség miniszteri biztosa és a szövetségi ügyész fogadónapjai.

Dr. Varga Ferenc, Szövetségünk miniszteri biztosa az új szövetségi székházba történt átköltözés után fogadónapokat rendszeresített.

amikor minden egyes tagmalmunknak személyes megbeszélés céljából a szövetségi székházban készséggel áll rendelkezésére. A fogadónapok a következők:

*szerdán délelőtt 9-2 óráig,
csütörtökön délután 5-8 óráig.*

Szövetségünk ügyésze, *dr. Biró Géza* ügyvéd ugyancsak minden hét csütörtökön d. u. 5 óráig fogadja Szövetségünk székházában személyes megbeszélés céljából tagjaink képviselőit.

A véleményező-bizottság első teljes ülése.

A véleményezőbizottság Szövetségünk új székházában f. hó 27-én fogja tartani első ülést. Az értekezlet tárgya a szervezési és adminisztrációs kérdéseken kívül az összes időszerű malmi szakkérdések megtárgyalása lesz.

KÖZLEMÉNYEI

MEGHÍVÓ.

A Főmolnárak Országos Szövetsége 1942. évi november hó 22. napján d. e. 11 órakor Budapesten, VI., gróf Zichy Jenő-u. 4. sz. alatt, az Országos Iparegyesület székházában *rendkívüli közgyűlést* tart, amelyre a tagokat ezúton meghívjuk. — A tárgysorozatot az előző lapszámunkban közöltük.

Az alapszabályok 8. §-a szerint a rendes tagok csak akkor gyakorolhatják szavazati jogukat, ha egyévi tgdíjnál nagyobb hátralékban nincsenek. — Az alapszabályok II. §-a szerint a szavazás rendes tagnak adott meghatalmazás útján is gyakorolható, a meghatalmazott azonban ötnél több szavazatot így sem adhat le. — Az alapszabályok 12. §-ának i) pontja szerint a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyeket legalább 8 nappal a közgyűlés előtt juttatnak az elnökséghez. — Budapest, 1942. évi október hó 22. napján. — *dr. Görgey sk. orsz. elnök. Vörös sk. ü. v. elnök.*

A FOSz választmányi ülése

A f. hó 15-i választmányi ülésen a bő anyagra való tekintettel nem volt elég idő a tárgysorozat letárgyalására. Ezért Vörös Gyula ügyvezető-elnök felkéri a Szövetség vezető tagjait, hogy a f. hó 22-i közgyűlés napján d. e. 10 órakor szíveskedjenek előzetes megbeszélés végett okvetlenül megjelenni. Ez a felhívás a tisztikar valamennyi tagjának szól és az elnökség elvárja feltétlen megjelenésüket.

Lenhardt József főmolnár felhívása.

Kedves zempléni, nyírségi és veszprémi Kartársak!

Régen szoltam Hozzátok a nyilvánosság előtt. Hogy most ismét a szaklap nyilvánosságához for-

dulok, annak az az oka, hogy a Főmolnárak Országos Szövetsége f. hó 22-i közgyűlésén olyan kérdések kerültek tárgyalásra, amelyek valóban a molnárság egyetemének létérdekeit érintik. Ha soha, de most itt az ideje, hogy felelősségünk, kezünkbe vegyük sorsunk irányítását.

Malombérletek, mestervizsga, kontárkérdés, minimális munkabér. Ezek a kérdések szerepelnek a november 22-i közgyűlés napirendjén. Figyeljétek fel erre, Kartársak, Rólatok lesz szó, jertek hát el, szóljatok hozzá a kérdésekhez, minden értékes, tartalmas szóra szükség van.

Eszméltetek rá, hogy a Ti ügyetekről lesz szó, mert a Szövetség ügye elsősorban a Ti ügyetek. Ha én mondom ezt, Lenhardt József öreg tanult molnár, nekem elhihetitek.

Várunk tehát Titeket e hó 22-ére, okvetlenül jertek el, nem bánjátok meg!

Szolnok, 1942 november 15.

Kartársi tisztelettel:

Lenhardt József,
a szolnoki Neugebauer-malom főmolnára.

Fráter József levele:

Kedves zalai és vasi Kartársak!

Harmadik éve már, hogy elkerültem Zalából, de még mindig szívesen emlékezem Reátok és remélem, hogy Ti sem felejtettétek el engem. Bizonyára emlékeztek reá, hogy a Főmolnárak Országos Szövetsége körzeti összejövetelein milyen számosan és milyen lelkes hangulatban találkoztunk. Ilyenkor mindig azt hangoztattam, hogy össze kell fogunk, mert csak az összetartásban van erő! Most ismét erre akarom felhívni a figyelmeteket. Most, amikor a legfontosabb. Mert most, a Főmolnárak Országos Szövetsége f. h. 22-i közgyűlésén még az egyszer meg kell mutatnunk, hogy nem csak a vezetőségtől kívánunk mindent, hanem magunk is részt kérünk a munkából és önmagunk érdekében segítségére kell lennünk a Szövetség vezetőségének.

Okvetlenül számítok Reátok a f. hó 22-i közgyűlésen és addig is kartársi szeretettel sok szíves üdvözetet küldök.

Tahitótfalu, 1942 november 15.

Fráter József
a Demeter-malom főmolnára.

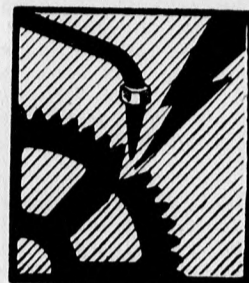

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14

Telefonszám: 114-006 és 117-189

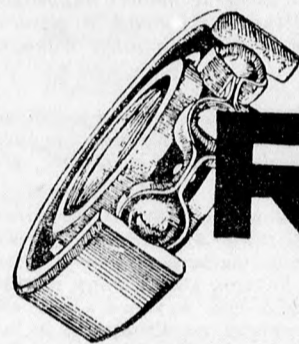
Összes malomszükségleti cikkek megbízható beszerzési forrása

Speciális kazánrepedés-és maródás-hegesztések

Malomipari gépek, traktor- és autómotorkerékek, hengerek, hengerfejek, főtengelyek stb. hegesztése

CSILLAGH és WOLF „Elektrohegesztő-Ipar“
BUDAPEST, XIII., HUBA-UTCA 5/A. TELEFON: 490-317

RIV

GÖRDÜLŐCSAPÁGYAK VEZÉRKÉPVISELETE

PIRKNER ÉS ZETTNER

BUDAPEST IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 1.

TELEFON: 186-894.

SÜRGÖNYCIM: PIRZETT BUDAPEST.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Csak röviden és halkan...

Az életben annyi ellentmondás van, hogy az egy kicsit gondolkodó ember arra hajlik, hogy talán nem is egyéb az élet, mint csupa ellentmondás. Ne beszéljünk Mózes elsőkönyvének sárból gyurt emberéről, miszerint a teremtő Uristen olyan nagyszerűen kiadta — sárból — művelni a sziv csatornáit, a hajszálereket, a máj, a vese zergúgait, a petét, az ondószálat a maggal... A „vak”-belet, mint felesleges baktérium spórkasszát, amit a mai profán ember — ha kellemetlenkedik — egyszerűen kivágat... Ne beszéljünk arról sem, azokról a megszámlálhatatlan bacillusokról, amelyek a sáremler testében meleg, puha fészkekre találnak, hogy kontraktarizozzák a Teremtés művét, akarata... Beszéljünk inkább az: enzimekről.

Vajjon hányan tudják a „fotomikronos” szita-analízis, „drallos”, „él-hátszöges” molnárnemzedékből, hogy az enzimeket magyar ember, Kosutány Tamás dr. fedezte fel? Az enzimek felfedezése korszakalkotóvá lett a buvárkodás terén általában. Az egész világon, ahol az agrikulúra honos, tudnak róla. Járomba fogják. Itthon nálunk is dobálóznak vele eleve és holtak. De, az aztán a mi éheltelenségünkre vall, hogy míg más népek pl. a bicikli feltalálóját nemzeti hősként ünneplik és halhatatlannak tartják, addig mi árva magyarok, az enzimek „megteremtőjét” — mély hallgatásba temetjük.

A „M. L. a századforduló egyik évében, egy farsangi számában, egy karrikatura rajzot hozott. Az akkori divat szerint rajzolva, Kosutány dr.-t ábrázolta a kép. Borzasztó nagy fejű, nyápic törzssel, pipaszár lábakkal. Egy asztal sarkán ül, ügycsőnek is beillő egyesőves gukkert tart a szeme előtt és felkiált örömben: „Ahá, megfogtalak huncut!” — Ezzel a karrikatura képpel ünnepelte a „M. L.” Kosutány dr. világraszóló felfedezését. És azóta még csak szóba sem került a dolog. Azaz hogy én nem tudok róla. De ha német lett volna Kosutány dr. vagy talán más nációhoz tartozó, biztosan egytucat könyve, megannyi szobor, hirdetének emberi nagyságát, tudományos érdemeit. Itthon talán már a fejfáján is elmosdott a neve. Magyarok vagyunk. Könnyen felejtünk...

Lássuk csak ezeket az enzimeket a kondicionálással kapcsolatban. Gehring Kálmán vegyész írja a „M. L.” 1927 március 26-án megjelent számában:

„Mint látjuk, a kondicionálásnál végbemenő kémiai változásokat főleg az enzimek okozzák és azok aktivitását a víztartalom és a hőfok emelkedése, bizonyos határok között, nagy mértékben fokozza, még pedig nem egyenes arány szerint, hanem ezen tényezők emelkedésével az enzimek munkája óriási arányokban gyorsul. Például a búza 19% víztartalom mellett, ugyanazon idő alatt és ugyanazon hőmérsékleten, tisztezté annyi szénasavat fejleszt, mint 15% víztartalomnál, 20% víztartalomnál pedig százszor annyit. A szénasav fejlődés itt az életműködés produktuma, tehát az életműködés százszorosára való gyorsulását jelenti. Túlmagas hőfokon az enzimek elpusztulhatnak (kb. a fehérjék megalvadásának fokán, lévén az enzimek is fehérje vegyületek) és erre a kondicionálás vezetésénél, különös gondot kell lennünk. A búzában a keményítő egy részét (azonban csak csekély %-ot) cukorra kell alakítanunk, ezáltal elérjük azt, hogy tészta készítéskor a cukrot nem kell az élesztő enzimjeinek előállítani és így gyorsabban és egyenletesebben kelő tésztát kapunk. Ezen műveletnek határt szab a sükérnek ugyanakkor végbemenő oldódása, miáltal a tészta erőtlenné válik. Ezt bizonyos fokig ellensúlyozhatjuk a búza felmelegítésével, miáltal viszont a nyúlós sükér rövidebb lesz. Lehetőleg teljesen keresztül kell vinni a phytin átalakítását savanyú foszfátokká. Ezen folyamatokat úgy kell összhangba hozni, hőfok, víztartalom és pihenési idő tekintetében, hogy

minél több cukor és savanyú foszforsavas só keletkezzen a sükérnek minél kisebb fokú oldódása mellett.”

Mielőtt sokkal okosabb lennél mélyen tisztelt molnártársam eltöt az idézettől, hallgass meg engemet is. Mert én anélkül, hogy cáfolnám a tételt, csak azt mondom röviden: Kosutány dr. valószínű nem azért fedezte fel az enzimeket, hogy azokat a molnártúlmagas hőfokon elpusztítsa. A phytin átalakítását savanyú foszfátokká, egész sora nemzedékekben, igen jól elvégezte a mindenkor Katinénik komlóskorpából sajátmaguk készítette sütnivalója a teknőben. Olyan kitűnő eredménnyel, hogy harminc centiméter magas, csodajóízű és foszlos kenyerek kerültek ki az egyszerű agyaggal vályogból épített kemencéikből. Amióta a molnárok „kondicionálnak”, értsd: áztatnak, azóta ennek befellegzett, megelégedhetnek tíz centiméter magassággal is, ha jól sikerül. Én s. k. legutóbb anno 1932 mértem ötven centiméteres magas kenyeret. Kűbekházán, amely szárazon örölt lisztből készült. Igaz, az oltani szokás szerint a tészta vas-serpenyőben került a kemencébe. Ezt Jusztin néni sütötte, Gilott Márton főmolnár felesége. Akkoriban a szegedi pékek kocsijai sort álltak a malom előtt. Erdemesnek tartották 19 kilométerre elküldeni béres-kocsisaikat, pedig otthon hához szállítva sokkal olcsóbban kaphattak volna „Humphries” eljárással „nemesített” lisztet, kvantum szatiz. Ebből pedig az a tanulság kindlkozik, hogy az erjesztés mégsem lehet a molnár dolga. De a Katinénik farához sem állíthatunk egy-egy vegyész dr.-t, amikor kenyeret süt... Ha pedig arról van szó, hogy aszadjuk a lisztet, akkor is figyelembe kell vennünk azt, hogy a gyümölcsaszadás vízelvonással jár és nem vízhozáddással.

Csak még annyi engedtessek meg ebben a kérdésben, mint szoroson magánvéleményem, amiért kiűsűfolhatnak, le is számazhatnak, akinek ahogy jölesik:

Ha a magyar búza kiválóságát irigylő riválisaiknak nem volt más módjuk ahhoz, hogy úrsanak nekünk, mint az, hogy rabulisztikájukkal lerántsuk a magyar liszt jóhíret, annak valóban jóságát a saját lisztjük jóságának színvonalára, akkor gratulálom kell nekik, mert ez — talán várakozásaikon felül is — sikerült. Nekik. De hogy mi magunk még megkontrázzuk, ez nem fér az én vén fejembe.

Öreglegény.

A fenti cikk tartalmával nem mindenben értünk egyet. De erről majd máskor írunk. Azonban már itt és már most kell rámutatnunk a cikk egy tévedésére, még pedig arra a tévedésére, hogy az enzimeket világhírű tudósunk, a magyar búza apostola, dr. Kosutány Tamás „fedezte fel.”

Az enzimeket a vegytudomány már régtől kezdve ismeri. Szerepük tisztázását a szerves vegyületek átalakulásának terén különösen Liebig német tudósunk, a mezőgazdasági- és élelmiszer-kémia világhírű megalapítójának és a halhatatlan Pasteur francia vegyésznek köszönhetjük, aki egyben megmentette az emberiséget a szeszélyes szörnyű átkától.

Hogy tulajdonképpen mik azok az enzimek, amelyekről olvasóink olyan gyakran hallhatnak és olvashatnak, majd egy külön ismertető cikkben fogjuk alkalmmal megmagyarázni.

Dr. Kosutány Tamás az enzimek felismerésének és hatásának tanulmányozása terén semmiféle eredeti munkásságot sem fejtett ki. Csupán a magyar búzában és lisztben tanulmányozta, mutatta ki és írta le azoknak — egyébként már tisztázott és előzőleg is ismeretes — jelenlétét. Művében ő maga hivatkozik Kolkowitz, Dr. Hoffmann, Balland, Fachinato, Wender, Dr. Zöhl, Dr. Hartl és mások megállapítására. Az enzimeknek egyébként művében egy külön fejezetet szentel.

Dr. Kosutány Tamás bizony nem lelkesedett a kondicionálásért sem valami különösen, bár az ő idejében már ismerték a műveletet, noha nem ezen a néven. Ő maga írja azonban művének befejező soraiban, hogy a búza és a liszt ismeretére vonatkozó tudásunk még mennyire hiányos. A megoldatlan kérdések nyitját a sükér kémiajának megoldásában látja. Művét azzal a mondattal fejezi be, hogy meggyőződése szerint ezt a célt előbb vagy utóbb el fogják érni, aminek következményeként úgy a búzatermelés mint a molnárkodás és a kenyérsütés új pályákra terelődik. Hogy ez mikor következik be, az a jövő titka.

Innen-onnan már negyven esztendeje lesz, hogy dr. Kosutány Tamás nagy művét megírta. Negyven év nagy idő és a liszt-kémia terén is nagy események és változások meghozója volt. Nem esőkentjük tehát azzal nagy tudósunk érdemeit, ha megállapítjuk, hogy némely megállapításait illetőleg a korszerű tudomány már más álláspontot foglalt el. (Szerk.).

LASZLO MEDICAGO
KALAPACOS DARÁLÓ,
ACEL TIPUS, MINDEN
LŐERŐHÖZ

SZAB. REKORD
PERCEORLO és KORPAKIORLOGEP
Malomszükségleti
cikkek előnyös áron!
KÉRJE ÁRJEGYZÉKÜNKET

LASZLO és FIA
BUDAPEST V.
ALKOTMÁNYU
25

TELEFON: 114-663

ÚJ PAPIR-LISZTES-ZSÁKOT

háromrétű valódi nátronpapírból talppal ellátva, 50 kilogramm befogadásához darabonként 42 fillérért 500 darabig — engedély nélkül — azon felüli mennyiség — engedélyre, azonnal szállít!

Salva MŰSZAKI CÉGNEL, Telefon: 298-559
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 5. SZ

Lithophob
segít!

Régi vízkövet üzemközben leszedi, új vízkő képződését megakadályozza!
1 kilogramm alapára 5 pengő
Ismerető ingyen! — Egyedárusító:
TOLNAI BÉLA ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI., HORN EDE-U. 20. TEL.: 12-13-62

PAPIR-ZSÁK

garantáltan nátronpapírból!
50 kg lisztre 4 rétü kb. **46 dkg-os**
50 kg korpára 3 rétü kb. **44 dkg-os**
Papírszájainkat cégnomással is szállítjuk.
Kérjen ajánlatot és próbaszákokat!
BATES PAPIRÁRU
IPARI R. T.
Budapest, V., Alkotmány-u. 4.
TELEFON: 114-663

MALOM FELVONÓHEVEDEREK
SZÁLLÍTÓHEVEDEREK
GÉPHAJTÓKÖTELEK
végtelenül szövött
géphajtósíjak
pamutból és teveszorból
minden méretben és szélességben
HELLE ANTAL, cégtulajd.: SCHRENK MÁTYÁS
HEVEDERSZÖVŐ, KENDER- ÉS SODRONYKÖTÉLYÁR
Rákospalota, Bocskay-utca 124

SCHWEIZ. SEIDENGAZEFABRIK A. G. ZÜRICH

EXCELSIOR védjegyű **selyemszitaszövetek**

magyarországi gyári lerakata: **KOLLIN TESTVÉREK**
Budapest, V., Szent István-tér 5. Telefon: 189-292

Az összes kelendő számokból állandó friss készlet. Mindennemű ipari és műszaki textilárak nagykereskedése
Filcek, siksztatások, flanellok, porszűrőtömlők, hevederek.
Viaszosvásznak, gyapjurázó sziták, lámpabelek.

A MAGYAR MOLNÁR CÉH KÖZLEMÉNYEI

A Céh vezetősége „Ismertessük a jó hengerek tulajdonságait” című pályázat jutalmazását kibővítette. Az I. díj a Magyar Molnár Céh ezüstérmén kívül 100 P tiszteletdíj, a II. díj a Magyar Molnár Céh bronzérmén kívül 60 P tiszteletdíj, a III. díj 40 P tiszteletdíj. A pályázaton résztvevő tagok neveit a szaklapokban közölni fogjuk.

Ismétellen jelezzük, hogy a pályázat benyújtásának határideje 1943 február 1.

A pályázatokat jellegével megjelölve a Magyar Molnár Céh titkárságához, Budapest, VIII., Népszínház-u. 8. sz. kell beküldeni. Zárt borítékban azonos jellege alatt a pályázó jelezze nevét és lakcímét.

A Magyar Molnár Céh titkárságánál 50 filléres árban kaphatók a Malomipari Szakismeretek Gyűjteménye alábbi füzetek:

I. kötet 1. füzet. Dr. Gruzl Ferenc: *Búza- és liszt-ismeret.* — Barna János: *A nagymalmi búzabevásárló kávéja.* — Bertók József: *A búza és rozs minősége a fűszeszokványok tükrében.*

I. kötet, 8. füzet. Bangha Ferenc: *Az ipartörvény fontosabb rendelkezései.* — II. kötet, 1. füzet. *Hengerek.* — 1940. III. rész. Nádas László: *A Magyar Molnáriskola kérdése.* — Siklósi Gyula: *A kísérleti őrlés szerepe a búza, illetőleg a liszt minőség vizsgálatánál.* — 1940. IV. rész. Nádas László: *Csizmazia Lajos emlékére.* — Dr. ing. Herodek István: *A szítálás és szítológépek.* — 1941. III. rész. Könyg Imre: *A tengeri mesterséges szárítása.* — v. Farkas Károly: *A tengeri szárítása, csirillanítása és őrlése, I. rész.* — 1941. III. rész. v. Farkas Károly: *A tengeri szárítása, csirillanítása és őrlése, II. rész.* — Theisz József: *A szítálás eszközei és azok befolyása az őrlésre.*

Megrendelés esetén a füzetek ára a Magyar Molnár Céh 46.372. számú csekkszámájára bianco befizetési lapon küldendő be. Bianco befizetési lap bármely postahivatalban kapható.

A gabonavilágpiac helyzete

Mint hogy az új termést már Európaszerte bekarították, az ideai gabonaárvételei árak már mindenütt hatályba léptek és a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet közleménye szerint következőképpen alakulnak: *Belgiumban* a búza 220 frank; október 17-től azonban már 200 frank, a rozs 210, illetve 190, az árpa 205 frank. *Bulgáriában* a búza 620, a rozs 530, az árpa 420, a köles 530 léva. *A csehszlovákia* protektorátusban a búza december 31-ig 201 korona, 1943 januártól 203, a rozs ez évben 178, januártól 179, az árpa 162-167 korona. *Dániában* a búza 28, a rozs 29, az árpa 25 korona. *Finnországban* a nyáribúza 440, a télbúza 410, a rozs 395, az árpa 380 finn márká, *Franciaországban* a búza 375, a rozs 306, a télárpa 290, nyáribúza 285, a kukorica 351 frank. *Görögországban* a búza 40, az árpa 30, valamennyi egyéb gabonanemű 33 drachma okánként. *Hollandiában* a búza 13.30-13.80, a rozs 12.80-13.30, az árpa 12.05-12.60, a kukorica 13.30-13.80 forint. *Horvátországban* a búza 430, a rozs 420, az árpa 500, a köles és egyéb gabonaneműk ára 450 kuna. *Németországban* a búza átvételi ára váltakozó. Júliustól októberig 19.40 márkától emelkedett lépesőzetesen 21.40-ig, novembertől kezdve az árak fokozatosan 20.60-ig csökkennek. A rozs 19.70 volt; most 18.20, takarmányárpa 18 márká. *Olaszországban* szintén lépesőzetesen átvételi árak vannak érvényben. A búza júliusban 251 lira volt, most 231; a köles 180 lira. *Norvégiában* a búza 36.15, áprilisban 37.30 korona; a rozs 35.15, áprilisban 36.30, az árpa 34.15 korona. *Portugáliában* a búza augusztustól 1943 júliusig lépesőzetesen emelkedve 165.10-176.80, a rozs hasonlóképpen emelkedve 114.60-123.60, a kukorica 125 escudo. *Romániában* a búza 220, a rozs 1600, a takarmányárpa 1400, a köles 1800 és a sörárpa 1750 lei. *Spanyolországban* a búza 84, a rozs 77, a takarmányárpa 60, a kukorica 77 és a köles 61 pezeta. *Svédországban* a télbúza 27, a nyáribúza 29, a rozs 27, az árpa 26 korona. *Szerbiában* a búza 400 dinár; ehhez az árhoz a termésbetakarítás első öt hónapjában 100, később 50 dinár felülfizetést térítenek. A rozs és árpa ára ugyanannyi, mint a búzáé. A sörárpa 500 dinár. *Szlovákiában* a búza 250, a rozs 213, a takarmányárpa 190, a kukorica 230 korona. *Törökországban* a búza 26, a rozs, árpa és köles 21, a kukorica 22 török font. Korai beszállítás esetén a búzánál 2, egyéb terményeknél 1.5 font külön térítést kaptak a termelők. Az összes közölt egységárak 100 kg-onként vannak megállapítva, kivéve Görögországot, ahol az árak okánként értendők. (1 oka = 1.34 liter).

HIREK

— **Molnártagok az iparkamarai Véleményező Bizottságokban.** A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter Tóth István kereskedelmi tanácsost, a mosonszentjánosi Szórády-féle hengermalom Rt. igazgatóját a soproni, Schmidt Lajos pécsi molnármestert, ipartestületi elnököt a pécsi kereskedelmi és iparkamaránál alakítandó bizottság tagjává nevezte ki.

— **Olajpogácsa mint tüzelőszer.** Ilyesmi természetesen csak Argentínában lehet, ahonnan azt jelentik, hogy a kiviteli piacon az olajpogácsa kínálat megszűnt, mert az olajpogácsát, különösen a lenolajpogácsát tüzelőszernek használják, miután ez a pogácsa van a legnagyobb mennyiségben és a legolcsóbb.

— **A novemberi faszétermelés.** Novemberben csökkent a felezőparó gyárak termelése. Így mindössze 170 vagon retorta faszén áll a piac rendelkezésére. Az előző két hónapban kb. 20-30%-kal volt több a termelés. A rendelkezésre álló mennyiségből Peresény 57, Nagybooskó 72, Szolyva 41 vagonnal állított elő. Az ipari anyaggyártáshoz szénosztálya az I. oszt. üzemek részére 14, a II. oszt. részére 25 vagonnal juttatott. A budapesti közfogyasztás 50, a vidéki pedig 81 vagonnal kapott.

— **1943 január 1-től megszűnik Erdélyben az ideiglenes iparjogositványok hatálya.** A viszácsatolt keleti és erdélyi országterületeken a folyó év végéig még lehet ideiglenes iparjogositványt szerezni egészen kivételes esetekben. — Amde a jövő év január 1-től kezdődőleg ilyen ideiglenes iparjogositvány egyáltalában senkinek sem adható ki többé. Azok tehát, akik 1943 január 1-e után kívánják magukat önállóítani és az ehhez nélkülözhetetlenül szükséges iparjogositványt megszerezni, már most lássanak hozzá az összes szükséges iratok és bizonylatok megszerzéséhez s ezek között a szakbavágó gyakorlat igazolásához, mert utóbbi nélkül nem bocsátják mestervizsgára. Márpedig mestervizsga nélkül január 1-től kezdve iparjogositványt a malomiparban senki sem kaphat.

— **Egészségvédelmi előadások az OTI Egészségügyi Múzeumában.** November havában az OTI egészségügyi múzeumában a következő előadásokat tartják: 23-án, hétfőn *Petrányi Győző dr.* egyetemi magántanár, orvos-alkalmazott: „Az OTI a munkásifjúságért.” 25-én, szerdán *Domahidy György dr.* egészségügyi főfelügyelő: „A nemjbetegségek.” — 27-én, pénteken *Rostóczy Ernő dr.* m. kir. őrnagy-orvos, egyetemi magántanár: „Az új magyar nemzedék a leventevizsgálatok tükrében.” Az előadások este 7 órakor kezdődnek. A belépés díjtalan.

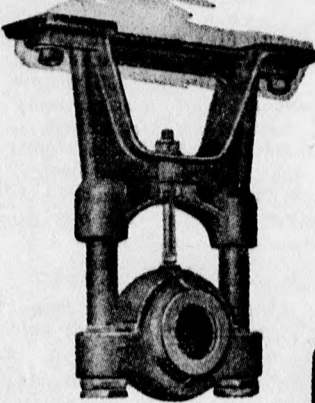
— **Malombérlés.** Ismét egy malommal több jutott keresztény szakember kezébe. *Gyenge Lajos* molnármester, a komádi Körösvideki Múmalom bérlője, kibérelte hat évre a bárándi (Bihar megye) Róth-féle malmot és azt saját kezelésében f. é. október 1-én már üzembe is helyezte.

— **Versenydíjak.** A m. kir. *Honvéd Olaj-sajtóüzem* vezetősége 6-10.000 métermázsas méregtelenített ricinuspogácsa *extrahálására* nyilvános versenydíjnyilatkozatot hirdet. Az ajánlat benyújtásának határideje 1942 november 30-án kilenc óra.

— **Romániában felemelték az őrlési díjakat.** A román áralakulási főfelügyelő az őrlési díjakat újból szabályozta, hogy azokat az őrlési önköltségek drágulásával összhangba hozhassa. Az új rendelkezés szerint a búza, rozs és árpa őrlési díja kereskedelmi malmoknál 13.200 lei vagononként, míg parasztmalmok az őrlésért 15.400 lei kapnak. A kukorica őrlési díját kereskedelmi malmoknál vagononként 10.800 leiben, parasztmalmoknál 12.600 leiben állapították meg (100 lei = 2.80 pengő). Minthogy a parasztmalmokban a legtrikább esetben fizetik készpénzzel az őrlési díjat, hanem természetbeni vámmal, ebben az esetben az őrlési díj 7%. Hogy készpénzzel, vagy pedig természetbeni vámmal akar-e fizetni, az őrlőtől határozza meg.

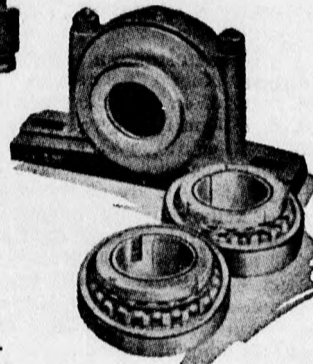
— **Új kenyérliszt keverési rendelkezés Horvátországban.** A horvát földművelésügyi miniszter legújabb rendelkezése szerint egész Horvátország területén, úgy a sütődékekben, mint a magánháztartásokban szigorúan eltiltották a kenyérsütést sziszta búza-, rozs- vagy köleslisztből, valamint e lisztfajok egymásközötti keveréséből. Kenyeret forgalombahozni csak olyan egységes búza-kukoricaliszt keverékből szabad, amely *legfeljebb 20% búzalisztet és legalább 80% kukoricalisztet* tartalmaz. Jobb kenyeret előállítani csak kórházak és hasonló egészségügyi intézmények részére van megengedve.

SKF KÖZLŐMŰELEMÉK BEÉPÍTÉSE

az erőszükséglet csökkentésére, nagy fordulatszámok alkalmazására teszi lehetővé, a kenőanyag és a kenőmunka legnagyobb részét megtakarítja. Az önbélelt szorítóhüvelyes gördülő csapágak gyors szerelést, rendkívül fehérbort, nem melegesnek, felügyelet, javítást nem igényelnek, tehát üzemi

gazdaságos és megbízható

Korszerűen és gazdaságosan tervezett és átépített közlőműveket és malomipari munkagépeket (hengerek, kőjárt, alkizita, daráló, őrítő, felvonó, stb.). Képzett szakmunkások és szerelők a tervezést és kivitelezést a legmodernebbben végzik el. Katalógusokat, ismertetőket az érdeklődőknek rendelkezésre bocsátunk, tervek, költségvetéseket díjtalanul készítünk.

SKF

SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY R.-T. BUDAPEST, IX., ULLÓI-UT 56.

KENDER- ÉS LENKIKÉSZÍTŐ GÉPEK

Törőgépek. — Tlológépek. — Kőcrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-l. BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 31. SZÁM

JÓLESIK A PIPA MERT OROSZLÁN A SZITA

Az OROSZLÁN védjegyű szitaselymek magyarországi vezérképviselete:

Roseth György

Budapest, V., Katona József-utca 27. szám A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének új helyiségével szemben.

Kívánatra szívesen megküldöm új árjegyzékemet olcsó áráimmal

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a

„REX“

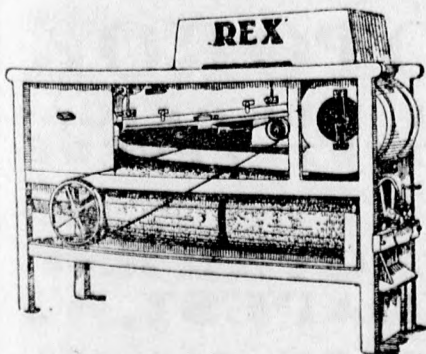
legújabb és legfőkélefelebb

vetőmagtisztítógépet, minden teljesítményre.

Árajánlatlani készségeel szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítészet, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szlávy-utca 20-30. (Gergely-u. sarok)

— **A napraforgóolaj ára Bulgáriában.** A bulgár kereskedelemügyi miniszter, *Zaharief*, a napraforgóolaj árát újból állapította meg és pedig 30 lévában *literenként* a feladóállomáson vagonba rakva. Ez az ár az olajalmi átvételi ár. A nagykereskedelmi ár 31.20, kiskereskedelmi ár 32 léva. — A napraforgópogácsa ára ugyancsak feladóállomáson vagonba rakva 3.70 léva *kilogrammonként*. (100 léva = 4.20 P.)

— **Gépköcsi a gazdasági élet szolgálatában.** A *Nemzetközi Kereskedelmi Kamara* kiadásában a közeljövőben jelenik meg francia nyelven „*Gépköcsi a gazdasági élet szolgálatában*” című munka, mely a különböző országokra vonatkozóan tartalmazza a gépkocsinak a gazdasági életben betöltött szerepére vonatkozó adatokat. Az igen alapos, nagy tárgyi tudással és felkészültséggel összeállított munka hasznos útbaigazítást szolgálhat a forgalom racionalizálásánál is, tekintve, hogy erre vonatkozóan értékes tervek és gyakorlati adatokat tartalmaz.

A mű ára előreláthatólag kb. 10 P lesz, s az a *Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Magyar Nemzeti Bizottságánál* (Budapest, V., Szemere-u. 6. I. 6.) már megrendelhető.

— **Felemelték a kenyéradagokat Olaszországban.** Római jelentés szerint: bár a két utolsó előtti termésév gabonatermésének eredménye 71, illetve 71.5 millió q-val jelentősen alatta maradt a 75 millió q-ás átlagtermésnek, ebben a termésévben azonban az átlagot elérte, esetleg meg is haladja. Ez a kedvező terméseredmény teszi lehetővé a kenyéradagok felemelését, még pedig elsősorban a munkásoknál és fiataloknál. November 16-tól kezdve a 9–18 éves korúak az eddigi 150 helyett 200 gramm, rendes testmunkások 250 helyett 300, nehézmunkások 350 helyett 400 és legnehezebb testi munkával foglalkozók 450 helyett 500 gramm kenyérfiadagot kapnak. A tésztaadagok általában változatlanok maradnak, de egyes országrészekben kukorica helyett több rizset osztanak szét. Azonkívül kisgyermekek tésztaadagja a havi 2000 helyett 3000 gramm lesz. Tésztaárak helyett a gyermekek részére zabpelyhet, zablisztet, árpalisztet vagy hasonlókat lehet igényelni.

— **A tengeri árának felemelését kérte a miskolci Gazdakamara.** Az idei termésű tengeri ára normális nedvességtartalom figyelembevételével, beszárítás szerint lépesőzetesen lett megállapítva. Ezzel szemben a valóság az, hogy a Gazdakamara által megjelölt szállítás próbák szerint 1 q esőves tengeriből lemorzsolts és átlag 78 kg-ot kitevő szem, kemencében csaknem légszárazra kiszáritás mellett is mindössze 69 kg súlyúra eszikken. Következésképp a tengeri már most olyan száraz, amilyen más években csak a tavaszi bőjtű szelek után, tehát május elején szokott lenni.

A fenti körülményre hivatkozással a Miskolci Gazdakamara október hó 26-i 6625. lg. sz. felterjesztésében oly irányú szükséges intézkedések megtételére kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a beszállításra váró és általában is a tengeri maximális ára ennek a ténykörülménynek a figyelembevételével sürgősen felemeltessék. A jelenlegi állapotnak figyelmen kívül hagyása a gazdát méltánytalanul megkárosítaná, ugyanakkor, amidőn többek között a közfogyasztásra hivatkozott kalkulációknál kellemes meglepetés érné azáltal, hogy a közeljövőben megvásárolandó esőves tengerijük 40–50%-kal kevesebb nedvességet tartalmaz, mint amennyi nedvességtartalommal novemberben a letört tengeriben normális években számolni kell. Szemelgetett tartva azt a sajnálatos tényt, hogy a tengeri ára rendkívül alacsonyan lett megállapítva, a gazdákat megkárosító fenti körülmény felett napirendre térni nem lehet.

— **Megváltoztatták az árpaliszt keverési arányát a Warthelandban.** Az árpaliszt keveréséről szóló szeptember 1-i rendeletet a hatóság f. é. október 1-én kelt rendeletével a *Wartheland* területére a következőképpen változtatta meg: A 2800-as kenyérliszt az eddigi 36% helyett 55% árpaliszt hozzákeverésével készíthető el. A rendelet azonnal hatályba lépett.

— **Aratás a déli féltekén.** Földünk déli felén tudvalevőleg decemberben van a nyár közepe. Ennek megfelelően *Argentínában* az aratás november végén kezdődik. Ebben az évben ottan 6.5 millió hektár területen termeltek búzát. Az idei termést 50 millió q-ra becsülik, amelyhez még hozzászámítandó a tavalyi termésből megmaradt ugyancsak 50 millió q készlet. Minthogy az eddigiek szerint az állam belfogyasztása 27 millió q, 15 millió q-t Spanyolországba, ugyanennyit Braziliába, 10 millió q-t más délamerikai államokba szállítanak, az országnak 30 millió q — egyelőre elhelyezhetetlen — feleslege marad. Egyébként hivatalos jelentés szerint a közeli napokban kormányrendelet fog megjelenni, amely ismét el fogja rendelni az idei termés állami felvásárlását, beleértve a lenmagot is. A felvásárlási ár még nincs meghatározva, de feltételezik, hogy az eddigi átvételi ár, amely bérmertve Buenos-Airesbe szállítva 1000 kg-onként 67.5, illetve 92.5 pézú volt, tovább is érvényben marad.

Malomipari szakkönyv

A molnárember leghűbb barátja a könyv. — Milyen annak a gépnek szerkezete, amellyel dolgozom? — Hogyan kell helyesebben kezelni? — Hány lóerőt igényel a meghajtása? — Hogyan tudnék a drága hajtóerővel takarékoskodni? — Milyen teljesítményt várhatok az illető géptől? — Mit kell tudnom a nyersanyagról, amellyel dolgozom? — Hol nyerhetnék tájékozódást a szítাবেvonatok tulajdonságairól? Stb. stb. Minderről felvilágosítást kaphat: **CSIZMAZIA—NÁDAS: A MALOMIPAR TECHNOLÓGIÁJA** című malomipari szakkönyvben. — **MESTERVIZSGÁRA NÉLKÜLÖZHETLEN.** — Kapható a kiadóhivatalban. Füzve 8.— P, kötve 12.— P.

A kaukázusi gabonakamra

Ha a *Kaukázus* természeti kincsait emlegetjük, akkor önkéntelenül is először csupán a kaukázusi olajforrásokra gondolunk. Pedig a Kaukázus északi vidéke — Ukrajnán kívül — a Szovjetunió leggazdagabb gabonakamrája, a mezőgazdasági termékeket bőséges kivitelű feleslegben termelő vidéke. *Északkaukázia* legnagyobb része kiválóan termékeny síkságból áll. Nyugaton a Fekete- és Azovi-tenger között, keleten a Kaspitenger mentén terjed el. Északnyugaton az ukrainai sztyeppe, északon és északkeleten az alsó Volga-vidék határolja. Délén lassan átmegy a síkság a Kaukázus hegyvidékébe. *Északkaukázia* egyike azoknak a területeknek, amelyeknek mezőgazdaságát a Szovjet legelőször nagy méretekben kollektivizálta, ami egyébként az önzértes, Don-, Terek- és Kubán-menti kozák lakosság és a Krenl urai között heves konfliktusoknak vált okozójává.

Ennek a tartománynak mezőgazdasági termelését az alábbi adatok jellemzik:

búzával	4,678,000 hektár
rozssal	527,000 ..
árpával	1,826,000 ..
kukoricával	1,003,000 ..
napraforgóval	734,000 ..

(1 hektár — 10,000 m², 1,7276 kat. hold, 2,3162 magyar hold, 53 lánca.)

A búzatermelés, miután 1927-től 1938-ig 40 százalékkal csökkent — átlagban jelenleg évi 28 millió méterháza. Tehát kb. annyi, mint Magyarország évi termése jó közepértés esetén. A rozstermelés a tartományban mindig jelentéktelen volt. Ellenben nagy arányokban termelnek árpát, kukoricát, valamint napraforgómagot. Mint új termelési ágat ki kell emelnünk még a *szójabab* termelését is, amelyet 1932-ben 45,000 hektáron termeltek. Az utóbbi években nagy fellendülést vett a gyapottermelés is, kb. 400,000 hektár vetésterülettel, 450,000 hektáron termelnek továbbá kendert. Igen fejlett a tartomány kert- és gyümölcsösökkel, különösen a *Kubán* vidékén, ahol a nagy termést számos nagyméretű gyár dolgozza fel konzervekké és egyéb tápláló élelmiszerré.

Az 1931–1935. években az egész orosz gabonakivitel 26%-a *Novorosszijsk* feketentengeri kikötőállomáson került behajózásra. A tartomány egyre fokozódó jelentőséget nyert a Szovjet ellátásában. Annál nagyobb tehát a veszteség, amelyet e terület elvesztése a Szovjet számára jelent. Viszont Európa népei nagy reményekkel nézhetnek a közeljövő elé, mert a kaukázusi gabonakamrának bizonyára jelentékeny szerepe lesz az európai népek jólétének emelésében.

MEGJELENT A CSIZMAZIA—NÁDAS A MALOMIPAR TECHNOLÓGIÁJA CÍMŰ SZAKKÖNYV ÁRA FÜZVE 8.— P, KÖTVE 12.— P

KAPHATÓ A MAGYAR MOLNÁROK LAPJA KIADÓHIVATALÁBAN BPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 14

Német Molnáriskola Dippoldiswalde-Sa.

Városi felsőbb szakiskola. Molnárok számára 3 félév, malomépítők részére 4 félév. Vizsgák állami ellenőrzés mellett. Felügyelet alatt próbamelom és laboratórium.

Tanrend díjmentes.

Sárospataki kovamalomkö

nyolc évtizede fogalommal vált a magyar molnárság körében.

Illyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni

Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.

Arájánlatot küld:

SÁROSPATAKI KOVAMALOMKÖGYÁR EGYLET SÁRO SPATAK (ZEMPLEN MEGYE)

vagy a vezérképviselert:

HOFER MŰSZAKI OLAJ ÉS VILLAMOSSÁGI KF. BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.

NATRON

PAPIRZSÁK

minden méretben, 1—2—3—4—5 és többretű minden őrleményhez, hüvelyeshez.

Közvetlenül szállítja a

PAPIR- ÉS PAPIRZSÁKÜZEM

BUDAPEST, III., ÁRPÁD FEJEDELEM-ÚTJA 47

TELEFON: 152-308

Különleges arájánlatunk:

50 kg.-os

3-rétű liszteszsák 45 fillér

minden felárral együtt.

500 darabig igénylés nélkül raktárról szállítható!

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9-11

Telefon: 113-703 és 120-262

GYÁRT

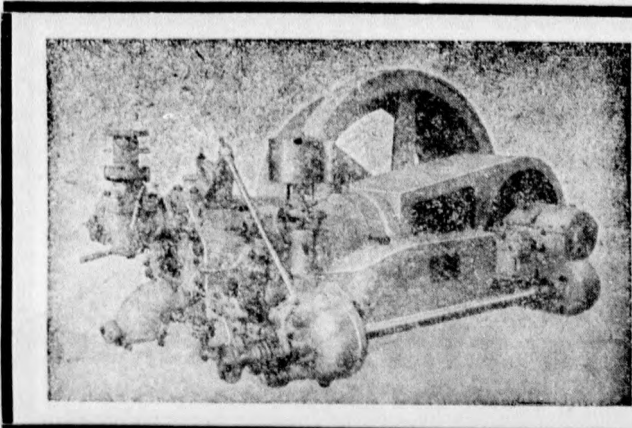
bőr-hajtószijakat, műszaki bőrárúkat, technikai bőrárúkat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

Triumphflex-gépszij a modern gépi üzem legjobb hajtósziija

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

DR. KARÁCSON JENŐ

Merkantil-nyomda (Felelős vezető: Horváth Ferenc), Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 43. szám

SZIVÓGÁZ-MÓTOROK

BARNASZÉN, FA, KUKORICA-CSUTKA, STB. ELTÜZELÉSÉRE

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 152. SZ. — TELEFON: 290-835.